

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์

:

ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในจังหวัด
หนองคาย

Factors towards the Success of Tourism Business Style Home Stay

: Case study of Tourism Business Style Home Stay in Nong Khai Province

โดย

นางสาวปนัดดา จันทะกุล และคณะ

เมษายน 2553

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์

:

ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในจังหวัด
หนองคาย

Factors towards the Success of Tourism Business Style Home Stay

: Case study of Tourism Business Style Home Stay in Nong Khai Province

คณะผู้วิจัย

นางสาวปนัดดา จันทะกล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	ศูนย์หนองคาย
นายชาญชัย พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	ศูนย์หนองคาย
นายถาวร คันทะวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	ศูนย์หนองคาย
นางสาวหงส์ฟ้า ราชาวัง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	ศูนย์หนองคาย
นางสาวอุลลัษวรรณ ภูครองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	ศูนย์หนองคาย

อาจารย์ที่ปรึกษา

นายเสน่ห์ โสดาวิชิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หนองคาย

ชุดโครงการ “เชื่อมโยงเครือข่ายภาคีประเด็นการท่องเที่ยว ระดับปริญญาตรี”

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

ก
กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ประกอบด้วยพัฒนาการจังหวัดหนองคาย ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองคาย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกคนในพื้นที่

ขอขอบคุณท่านคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และคณะผู้บริหารทุกท่านที่ได้ให้ความสำคัญต่อคณะผู้วิจัย และกระบวนการวิจัย อันจะเป็นการสร้างองค์ความรู้หลักที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรของสถาบัน และส่งเสริมแนวทางการพัฒนางานวิจัยที่เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(สกว.) ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดหนองคาย และสนับสนุนเงินทุนวิจัยในครั้งนี้ พร้อมกันนี้ต้องขอขอบคุณไปยังประธาน คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณไปยังบุพการี ตลอดจนคณาจารย์ผู้มีพระคุณทั้งหลายที่ได้ถ่ายทอดความรู้อันยิ่งใหญ่ และทรงคุณค่ายากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบได้

คณะผู้วิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หนองคาย
เมษายน 2553

ข

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย” มีวัตถุประสงค์คือ 1.) ศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ 2.) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจโฮม สเตย์ 3.) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงานต่อไป และ 4) เพื่อพัฒนากระบวนการในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกาส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มกล่าวคือ กลุ่มที่ 1 เป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มจำนวน 40 คน เพื่อหาระดับการดำเนินงาน และปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของกลุ่ม และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่เคยใช้บริการเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการท่องเที่ยวหลักที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติได้แก่ค่าร้อยละ ค่าความถี่ หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจำแนกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ค่า t-test และ F-test ในการทดสอบ และประมวลผลข้อมูลผลการศึกษาพบว่า

ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม โฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย เป็นเพศชายแบ่งเป็นชายร้อยละ 40.00 และหญิงร้อยละ 60.00 อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษา ผู้ประกอบการ มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์ของมาแล้ว 9 ปี

ผลการศึกษาข้อมูลผู้เคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ เป็นชาย 205 คน หรือร้อยละ 51.30 และเพศหญิงจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 อายุช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และพนักงานของรัฐ มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

ผลการศึกษาด้านปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยว แบบไฮม สเตย์โดยภาพรวม พบว่ามีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

ผลการศึกษาในองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่พัก ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยว และ กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว ในรายละเอียดพบว่า ปัจจัยด้านที่พักมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จสูงสุดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ส่วนในด้านด้านการคมนาคมขนส่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และปัจจัยด้านกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ค

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRI/UTLGB5204

ชื่อโครงการ : ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ :
ศึกษาเฉพาะ กรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ในจังหวัด
หนองคาย

ชื่อนักวิจัย : นางสาวปนัดดา จันทะกล , นายชาญชัย พลเยี่ยม, นายถาวร คันทะวงค์,
นางสาวหงส์ฟ้า ราชาวัง และนางสาวอุลย์วรรณ ภูครองทอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หนองคาย

E-mail :picky_240@yahoo.com.Rotjawat@hotmail.com, vorn_0505@hotmail.com,
Hongfa16@hotmail.com,Nui_uliwan@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 สิงหาคม 2552 ถึง 31 มีนาคม 2553

รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay:ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคายมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) ศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ 2.) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจโฮม สเตย์ 3.) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงานต่อไป และ 4) เพื่อพัฒนากระบวนการในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี 2 กลุ่มประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายจำนวน 40 คน เพื่อศึกษาหาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 คือผู้เคยใช้บริการ หรือเคยเข้าพักอาศัยในหมู่บ้านโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติได้แก่ค่าร้อยละ ค่าความถี่ หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจำแนกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ค่า t-test และ F-test ในการทดสอบ และประมวลผลข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า

ข้อมูลในส่วนที่ 1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม โสม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย เป็นเพศชายแบ่งเป็นชายร้อยละ 40.00 และหญิงร้อยละ 60.00 อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษา ผู้ประกอบการ มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโสม สเตย์ของมาแล้ว 9 ปี

ข้อมูลในส่วนที่ 1 ตอนที่ 2 พบว่าระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มโสม สเตย์ คือ ระดับสูง

ข้อมูลส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลผู้เคยเข้าพักในหมู่บ้านโสม สเตย์ เป็นชาย 205 คน หรือร้อยละ 51.30 และเพศหญิงจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 อายุช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และพนักงานของรัฐ มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

ข้อมูลส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยวแบบโสม สเตย์ โดยภาพรวม พบว่ามีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่พัก ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยว และ กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว โดยในรายละเอียดพบว่า ปัจจัยด้านที่พักมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จสูงที่สุดคือเท่ากับ 3.85 และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือเท่ากับ 3.42

ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานกลุ่มโสม สเตย์คือ 1.) ขาดการสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว 2.) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกลุ่มอย่างต่อเนื่องด้านการดึงดูดลูกค้าที่เข้ามาพัก ทำให้มีลูกค้าเฉพาะในบางช่วงเวลาเท่านั้น เป็นผลให้บางกลุ่มต้องหยุดดำเนินการไป

ในส่วนข้อเสนอแนะนั้นอยากให้หน่วยงานหลักที่ หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบโสม สเตย์ หรือด้านที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุน ดูแล อย่างใกล้ชิด พร้อมเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ลูกค้า หรือผู้เข้ามาพักอาศัยได้รับรู้ข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเสนอแนะให้ผู้ประกอบการด้านบ้านพักแบบโสม สเตย์ต้องศึกษาแนวทาง เพื่อปรับปรุง พัฒนารูปแบบการให้บริการอยู่เสมอ โดยเน้นคุณภาพการบริการด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างตามสภาพทางภูมิศาสตร์ โดยเน้นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน หรือพยายามสร้างเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของกลุ่มโสม สเตย์

ของตนเพื่อหาจุดขายอย่างลงตัว ซึ่งคนในหมู่บ้าน รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความร่วมมือด้วย ถึงจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ และทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ABSTRACT

Project Code : TRI/UTLGB5204

Project Title : Factors towards the Success of Tourism Business Style Home Stay :
Case

study of Tourism Business Style Home Stay in Nong Khai Province

Investigators : Miss Panadda Jantakul, Mr.Chanchai Polyiem,Mr.Thaworn Kanthawong
Miss Hongfa Rachawang and MissUlaiwan Phukrongthong.

Suan Dusit Rajabhat University , Nong Khai Center

Email address: Picky_240@yahoo.com.Rotjawat@hotmail.com, vorn_0505@hotmail.com,
Hongfa16@hotmail.com,Nui_uliwan@hotmail.com

Project Duration: 1 August 2003 -31 March 2004

The purpose of Factors towards the Success of Tourism Business Style Home Stay : Case study of Tourism Business Style Home Stay in Nong Khai Province were to 1) study for the successful level of home stay business 2) study for the factors towards the success of home stay business 3) study for the problem and the obstacles of home stay business and the ways to improved the processions 4) develop the process of community by promoted tourism.

The sample of this study included 2 groups namely :- the first group included 40 committees and the members of tourism business style home stay in Nong Khai Province , study for the successful level in their procession, the second group included 400 persons who used to stay in home stay village in Nong Khai Province . A questionnaire was administered in gathering the data. Analysis data by program computer SPSS followings percentage, frequency, or mean, and standard deviation in classified information and using t-test and F-test in evaluated data.

An outcome revealed that :-

The information in 1st section, part 1 :- general information of committees and home stay members in Nong Khai Province separating to be male for 40.00 percent and

female for 60.00 percent, age between 31-40 years, married and lived together, graduated elementary school mostly, their main occupation was agriculturist, monthly income between 5,001-10,000.-Baht, duration to be home stay members for 9 years.

The information in 1st section, part 2 found that the successful level of their procession was in high level.

The information in 2nd section, part 1 revealed that the person who used to stay in home stay village were 205 male or 51.30 percent and 195 female or 48.80 percent, age between 20-30 years, married and lived together, graduated Bachelor Degree, occupation were serving government and government officers, monthly income between 5,000-10,000.-Baht.

The information in 2nd section, part 2 found that the main elements of tourism home stay style in overall image was in high level for 5 sides namely the accommodation side, the transportation side, the facilities side, the attractions in tourism side and the activities. The tourism side revealed that the accommodation was the highest success, mean equal 3.85 and the facilities in tourism was the lowest success, mean equal 3.42.

The problem and obstacles of their procession were 1) lacking of the promotion and caring of the tourism agencies 2) continual publicize that made some member groups closed down.

The suggestions were wishing the main agency or the officers who knowledgeable and having the experiences in tourism administration home stay style promoted and caring closely, publicizing to the customers in the information, the home stay operator should improved and developed their services frequently by emphasizing their qualities regarding geography, emphasizing the ways of life in community, tried to created the identity of community with the villagers' participation including the local administration organization, promoted the community enterprise in the area and sustainable development.

จ
สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
3. ขอบเขตการศึกษา	2
3.1 ขอบเขตพื้นที่เป้าหมายในการศึกษา	2
3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาวิจัย	2
3.3 ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษา	2
4. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1. แนวคิดในการพัฒนาชนบท	4
2.2. แนวคิดในการมีส่วนร่วม	7
2.3. แนวคิดในการรวมกลุ่ม	9
2.4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล	13
2.5. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	16
2.5.1 ความหมายของการท่องเที่ยว	16
2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับ Home Stay	18
2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน	20
2.5.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบท	20
2.5.5 ความหมายของการท่องเที่ยวในภาษาอังกฤษ	22
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

บทที่ 3 กรอบแนวคิด และวิธีการศึกษา	30
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	32
3.1.1 วิธีการศึกษา และการสุ่มตัวอย่าง	32
3.1.2 เกณฑ์การประเมิน และวัดคะแนน	32
3.1.3 การทดสอบเครื่องมือในการศึกษา	33
3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้	33
3.2 แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	34
บทที่ 4 ผลการศึกษา	35
1.1 ส่วนที่ 1 ตอนที่ 1 ผลการศึกษานิวทอนหลังของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มฯ	35
2.2 ส่วนที่ 1 ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในด้านดำเนินงานของกลุ่มฯ	39
3.3 ส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ผลการศึกษานิวทอนหลังของกลุ่มผู้เข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์	41
4.4 ส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับปัจจัย (ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว) ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์	46
4.4.1 ผลการศึกษาระดับปัจจัยด้านที่พักอาศัย (Accommodation)	46
4.4.2 ผลการศึกษาด้านการคมนาคมขนส่ง(Accessibility)	48
4.4.3 ผลการศึกษาด้านด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ในการท่องเที่ยว	51
4.4.4 ผลการศึกษาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)	
ด้านการท่องเที่ยว	52
4.4.5 ผลการศึกษาด้านกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)	53
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
5.1 สรุปผลการศึกษา	56
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	56
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	63
- แบบสอบถามการวิจัย	
- ภาพประกอบการวิจัยการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์	
- ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้านโฮม สเตย์ (บ้านวังน้ำออก)	

ฉ
สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	แสดงข้อมูลด้านเพศของกรรมการและสมาชิกกลุ่มโฮมสเตย์	35
ตารางที่ 2	แสดงข้อมูลด้านอายุของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์	36
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ประกอบการโฮม สเตย์	36
ตารางที่ 4	แสดงระดับการศึกษาของผู้ประกอบการโฮมสเตย์	37
ตารางที่ 5	แสดงอาชีพหลักของผู้ประกอบการโฮม สเตย์	37
ตารางที่ 6	แสดงรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการโฮม สเตย์	38
ตารางที่ 7	แสดงเวลาการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์	39
ตารางที่ 8	ตารางแสดงภาพรวมของระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮมสเตย์	40
ตารางที่ 9	แสดงข้อมูลด้านเพศของผู้ใช้บริการบ้านพักโฮม สเตย์	41
ตารางที่ 10	แสดงข้อมูลด้านอายุของผู้ใช้บริการบ้านพักโฮม สเตย์	42
ตารางที่ 11	แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ใช้บริการบ้านโฮม สเตย์	42
ตารางที่ 12	แสดงข้อมูลด้านระดับการศึกษาของผู้เข้าพักบ้านโฮม สเตย์	43
ตารางที่ 13	แสดงข้อมูลด้านอาชีพของผู้ใช้บริการบ้านพักโฮม สเตย์	44
ตารางที่ 14	แสดงรายได้ต่อเดือนของผู้เข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์	45
ตารางที่ 15	แสดงข้อมูลจำนวนครั้งของการเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ของผู้ใช้บริการ	45
ตารางที่ 16	แสดงปัจจัยด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม	46
ตารางที่ 17	แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามปัจจัยด้านที่พักอาศัย	47
ตารางที่ 18	แสดง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่ง	48
ตารางที่ 19	ตารางแสดงระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน ตามปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว	50
ตารางที่ 20	ตารางแสดงระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน ตามปัจจัยสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการท่องเที่ยว	52
ตารางที่ 21	แสดงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มตามปัจจัยกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว	53

สารบัญภาพ

- ภาพประกอบที่ 1 ป้ายประชาสัมพันธ์หมู่บ้านโฮม สเตย์ ก่อนเข้าเมืองหนองคาย
- ภาพประกอบที่ 2 ป้ายบอกทิศทางการเข้าไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ บ้านจอมแจ้ง อ.เมืองหนองคาย
- ภาพประกอบที่ 3 ลักษณะของบ้านที่ให้เข้าพัก บ้านวังน้ำออก อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย
- ภาพประกอบที่ 4 ศาลาที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว บ้านวังน้ำออก
- ภาพประกอบที่ 5 พิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นกิจกรรมที่ต้องมีทุกหมู่บ้านเมื่อนักท่องเที่ยวเข้าพัก
- ภาพประกอบที่ 6 การแสดงต้อนรับผู้มาเยือนของเยาวชนบ้านวังน้ำออก เป็นกิจกรรมที่ชาวบ้านมีส่วนร่วม
- ภาพประกอบที่ 7 ภาพชายหาตริมน้ำโขง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบลสีกาย
- ภาพประกอบที่ 8 วิธีชีวิตชาวบ้านยังผูกพันอยู่กับการเกษตร เส้นทางการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งของโฮม สเตย์
- ภาพประกอบที่ 9 กิจกรรมการเข้าค่าย การรับน้องใหม่ของนักศึกษา ทรัพยากรเด่นการท่องเที่ยว อ.ศรีเชียงใหม่
- ภาพประกอบที่ 10 กิจกรรมความร่วมมือกันของคนในชุมชน กลุ่มแม่บ้านเพื่อเตรียมรับคณเณรนักท่องเที่ยว
- ภาพประกอบที่ 11 กลุ่มแม่บ้านโฮม สเตย์ เตรียมของที่ระลึกมาจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว
- ภาพประกอบที่ 12 นักศึกษา และผู้วิจัยร่วมกิจกรรมการต้อนรับจากชาวบ้านในหมู่บ้าน โฮม สเตย์
- ภาพประกอบที่ 13 การทำเครื่องปั้นดินเผา สินค้าที่ระลึกจากอำเภอโพนพิสัย จ.หนองคาย
- ภาพประกอบที่ 14 การปลูกป่าร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก กับชาวบ้านผู้ให้บริการบ้านพัก
- ภาพประกอบที่ 15 การพูดคุยกับประธานกลุ่มโฮม สเตย์ บ้านวังน้ำออก อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย
- ภาพประกอบที่ 16 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ้านจอมแจ้ง ศูนย์ข้อมูลหมู่บ้านโฮม สเตย์

ภาพประกอบที่ 17 การเตรียมอาหาร เพื่อต้อนรับคณะนักท่องเที่ยวของกลุ่มแม่บ้านโฮมสเตย์
บ้านจอมแจ้ง

ภาพประกอบที่ 18 ภาพตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพของกลุ่ม หรือ Nongkhai Best
แสดงถึงความสำเร็จของกลุ่ม

บทที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ด้วยจังหวัดหนองคาย มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ยาวที่สุดของประเทศ คือมีระยะทางกว่า 320 กิโลเมตร จึงทำให้มีจุดเด่น ด้านการเกษตรกรรม และการทำประมงน้ำจืด พร้อมส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดหนองคาย (2549-2551) ในด้านการเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (Ecotourism) ประกอบกับหนองคายเป็นจังหวัดที่ได้รับการคัดเลือกจากนิตยสาร Modern Maturity ประเทศสหรัฐอเมริกาให้เป็นเมืองน่าอยู่อันดับ 7 ของโลกอีกทั้งยังได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นประเทศที่เป็นทางเข้า หรือทางผ่าน (Gate way) ไปสู่ประเทศในแถบอินโดจีน อันได้แก่ลาว และเวียดนาม จังหวัดหนองคายจึงได้รับการคัดเลือกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้เป็นเมือง Long Stay อันจะนำมาซึ่งรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืน สำหรับประชาชนทั่วไป ในการส่งเสริมการจ้างงานแก่แรงงาน ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอีกด้วย การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay จึงเป็นการศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางการพัฒนา ระบบ และรูปแบบของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ของจังหวัดหนองคายให้มีศักยภาพสูงสุด เพื่อส่งเสริมการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ภายใต้สภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในปัจจุบัน บนรากฐานการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน โดยมีหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่ และหน่วยงานในระดับจังหวัดให้การสนับสนุนในลักษณะของเครือข่ายภาคประชาชน หรือภาคีด้านการท่องเที่ยว

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจแบบ Home Stay
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบการ Home Stay

3. เพื่อศึกษาอุปสรรค ปัญหาในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay และแนวทางปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงานต่อไป
4. เพื่อพัฒนาระบบการในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยว

3. ขอบเขตการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขอบเขตพื้นที่เป้าหมายในการศึกษา คณะผู้ดำเนินการวิจัยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่เป็นกรณีศึกษาคือ กลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ซึ่งมีผู้ประกอบการอยู่ใน 9 ตำบล ของพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดหนองคาย ประกอบด้วยอำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัย อำเภอรัตนวาปี

อำเภอศรีวิไล อำเภอเซกา อำเภอบึงกาฬ อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอสังคม

กลุ่มเป้าหมาย หรือประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่เคยเข้าพักอาศัย หรือใช้บริการในหมู่บ้านโฮม สเตย์ในเขตพื้นที่ข้างต้น

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาวิจัย

กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นหลักคือ

3.2.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังส่วนบุคคล

3.2.2 การศึกษาระดับความสำเร็จของการดำเนินงานของกลุ่มการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม

3.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย

3.2.4 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ที่เคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์

3.3 ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษา เริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2552 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม 2553 รวมระยะเวลาศึกษา 8 เดือน

7. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ได้ทราบถึงระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย
- 7.2 ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ Home Stay
- 7.3 ได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหาในการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Home Stay และแนวทางปรับปรุง พัฒนาระบบการดำเนินงาน
- 7.4 ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการให้บริการการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ให้กับหน่วยงานที่ดูแล รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยที่ผล ต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย ในครั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ดังต่อไปนี้

- 2.1. แนวคิดในการพัฒนาชนบท
- 2.2. แนวคิดในการมีส่วนร่วม
- 2.3. แนวคิดในการรวมกลุ่ม
- 2.4. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
- 2.5. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 - 2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวแบบ Home Stay
 - 2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน
 - 2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบท
- 2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1. แนวคิดในการพัฒนาชนบท (Rural Development)

2.1.1 ความหมายของการพัฒนาชุมชน

องค์การสหประชาชาติ (อ้างใน ปารีชาติ วลัยเสถียร.2533 : 32) ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า การพัฒนาชุมชน หมายถึง “ กระบวนการซึ่งรวมเอาความพยายามของประชาชนกับฝ่ายรัฐบาลเข้าด้วยกัน ในช่วยส่งเสริมสภาพของชุมชนในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนเหล่านั้นได้มีบทบาทเข้ามาร่วมชีวิต เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศชาติ” ซึ่งกระบวนการพัฒนาชุมชนนี้มีสาระสำคัญ 2 ประการคือ

1. ความร่วมมือของประชาชนด้วยศรัทธา เพื่อจะสร้างเสริมระดับความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น โดยอาศัยความริเริ่มของตนเองเป็นสำคัญ
2. กำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ (อ้างใน ปิ่นไพร ชาววัง , 2542:13) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชน ไว้ว่า การพัฒนาชุมชน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือน ยั่วยุ และส่งเสริมประชาชนในชนบท ให้เกิดความคิดริเริ่ม และส่งเสริมให้ก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการดูแลตนเองตามกระบวนการประชาธิปไตย

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (อ้างใน ชุมพล รัตนา, 2541 : 6) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชนว่า คือกระบวนการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่จะทำให้ชีวิตทุกๆด้านของชาวชนบทเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าขึ้นไปพร้อม ๆ กัน

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2533 :~ 45) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาชุมชน ไว้ว่าการทำให้ชุมชนที่อาศัยอยู่ในท้องที่ หรืออาณาบริเวณเดียวกัน ที่มีความผูกพัน หรือผลประโยชน์ต่างๆ ร่วมกัน ภายใต้ข้อบังคับเดียวกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในหมู่สมาชิก มีความเจริญขึ้น หรือดีขึ้น

ปรีดี โชติช่วง และคณะ (2536 : 21-24) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยมีหลักการเพื่อให้ชุมชนมีคุณภาพ จะต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชน ต้องตระหนักในความสำคัญของชุมชน การยอมรับภูมิปัญญาของชาวบ้านคำนึงถึงทรัพยากรในท้องถิ่น และศักยภาพของชุมชน
2. การให้ประชาชนรวมพลัง ตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง ให้เกิดการมีส่วนร่วมและการพึ่งพาตัวเองมากที่สุด

ดิเรก ฤกษ์ห่อราย (2527 : 1-4) ได้กล่าวถึงการพัฒนาว่ามีลักษณะที่เป็นกระบวนการประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นกระบวนการในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต (Quality of life) ของบุคคลทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม
2. การพัฒนามุ่งให้เกิด ความเสมอภาค (Equity) ในสังคมทางเศรษฐกิจและสังคม

ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (อ้างในอภิชัย พันธุเสน, 2539 : 139) มีความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทว่าการพัฒนาชนบทจะมีผลสำเร็จได้ต้องบรรลุจุดหมาย 3 ประการ คือ

1. รายได้ของชาวชนบทเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ
2. ความเจริญและรายได้ของชาวชนบทจะต้องเป็นไปโดยมั่นคง
3. ชาวชนบทต้องสามารถช่วยตัวเองได้ และช่วยเหลือกันและกันได้

คณะทำงานศึกษานโยบายการพัฒนาชนบทของไทย (อ้างใน อภิชัย พันธเสน, 2539 : 139) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาชนบท คือ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ที่ตั้งใจกระทำให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท ทั้งนี้โดยการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่สำคัญ คือการปรับปรุงสภาพการดำรงชีวิตโดยทั่วไปของชาวชนบท เช่น การกินดีอยู่ดีขึ้น การส่งเสริมให้ชาวชนบทมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เช่น การกินดีอยู่ดีขึ้น และส่งเสริมให้ชาวชนบทมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ในการปรับปรุง ดัดแปลง หรือควบคุมทรัพยากรและสภาพของแวดล้อม ในการมีอำนาจต่อรอง ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง กับชุมชนภายนอก สังคมชนบทและมีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของชาวชนบทเป็นสำคัญ

2.1.2 องค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน

จากนิยามศัพท์ และทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน หรือการพัฒนาชนบทที่กล่าวมา พอที่จะสรุปถึงองค์ประกอบของการพัฒนาชุมชนได้ดังนี้

1. การพัฒนาชุมชนมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือลักษณะทางกายภาพ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน
2. การพัฒนาชุมชนก็คือ ความพยายามที่จะบอกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในชุมชนให้ดีขึ้น
3. การดำเนินงาน จะต้องสนองตอบความต้องการของประชาชน โดยแท้จริง
4. การพัฒนาชุมชนจะต้องใช้หลักการช่วยเร่งเร้า ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่ม และรู้จักวิธีช่วยตนเอง โดยพลังของกลุ่มคน
5. ผู้ทำการเปลี่ยนแปลงจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือน ยั่วยุและส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มขึ้น
6. อาศัยความร่วมมือระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ
7. รัฐบาลหรือแหล่งให้ความช่วยเหลือจากภายนอก จะให้ความร่วมมือเฉพาะสิ่งใดที่เกินความสามารถของชุมชน หรือราษฎรที่จะหามาได้เอง
8. จะต้องมีการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆไม่ดำเนินการเพียงหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด เพราะปัญหาของชุมชนอยู่นอกเหนือความสามารถของหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด จะทำได้ตามลำพัง

9. ขบวนการพัฒนาชุมชน จะต้องพิจารณาถึงสังคม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นเป็นหลัก

10. พัฒนาชุมชนโดยอาศัยหลักการ และแนวทางตามระบอบประชาธิปไตย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพัฒนาชุมชน หรือการพัฒนาชนบท เป็นกระบวนการที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทหรือท้องถิ่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุขไปพร้อมกันโดยเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หรือทิศทางของตนเอง โดยมีหน่วยงานจากภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชนเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านแนวคิด และทรัพยากรที่จำเป็นเท่านั้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค เป็นระบบ และยึดหลักการประชาธิปไตยเป็นสำคัญ

2.2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (Participation)

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ว่า กระบวนการที่รัฐบาลทหารส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาส ให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัคร รูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เรื่องใด เรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกัน

อดิน ระพีพัฒน์ (2527 : 320) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าเป็นการให้ประชาชนคิดค้นปัญหา เป็นผู้ทำทุกอย่าง มิใช่เป็นการกำหนด ให้ประชาชนให้มีส่วนร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนคิดขึ้นมา

Erwin (อ้างในปิโนไฟร ชาววัง, 2524 : 9) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาไว้ว่า เป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เป็นการมีส่วนร่วมโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหาร่วมกัน การใช้วิทยาการที่เหมาะสมในการสนับสนุนคิดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

David (อ้างในดำรงค์ ศรีฟูยเดช ,2542 : 25) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความกังวลส่วนบุคคลที่บังเอิญพ้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวล ของส่วนรวม

2. ความเดือดร้อน และความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ผลักดันให้ มุ่งสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชน ไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การ ตัดสินใจร่วมกันที่ต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่ม และทำการสนองตอบ ความ เห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

นริรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 : 185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการทำงาน ร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยการกระทำดังกล่าวในช่วงเวลาและ ลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือถูกจังหวะและเหมาะสมกับการกระทำการงานดังกล่าว ด้วยความรู้สึกผูกพัน ให้ประจักษ์ชัดว่าเชื่อถือไว้ใจได้

กรรณิกา ชมดี (2524 : 11) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่าการมี ส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่ เห็นพ้องต้องกัน และเข้าร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการทำผ่านองค์กรเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ลือชัย ศรีเงินยวง และผาสุก เอนกวนิช (อ้างในปิ๋นไพโร ชาววัง ,2542 : 10) ได้ กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน จะไม่ใช่เพียงแต่การดึงประชาชนเข้ามาร่วม โครงการที่รัฐเป็นผู้กำหนด ตามรูปแบบและเป้าหมายของงาน ดังที่ผ่านมา แต่จะต้องมีส่วนร่วม อย่างมีสำนึกรับผิดชอบ และมีบทบาทอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ค้นคิดปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ดูแล กำกับ ตลอดจนประเมินติดตามงาน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงจะต้องมอบอำนาจ อธิปไตยขั้นพื้นฐานสู่ประชาชน การพยายามจัดตั้งและพัฒนาประชาชนให้เข้มแข็งบนพื้นฐานการ พึ่งพาตนเองเป็นสำคัญ

2.2.2. รูปแบบของการมีส่วนร่วม

จากความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนดังได้กล่าวมาแล้วมีผู้เสนอรูปแบบของ การมีส่วนร่วมและลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2524 : 272-273) ได้อธิบายขั้นตอนของการเข้าไปมีส่วนร่วมโดย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลงาน

Cohen and Uphoff 1980 : 213-218 อ้างในปิณโพร ชาววัง ได้แบ่งลักษณะ ของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation Participation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานงานขอความร่วมมือ

3.การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

กรณีศึกษา ชมดี (2524 : 13) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 10 ประการคือปัญหา การพิจารณาและวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา การร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา นั้นๆร่วมกัน รวมทั้งการได้รับผลอันเกิดจากการปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาของชุมชนทั้งหมดด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการพัฒนา ที่องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆทั้ง ภาครัฐและเอกชนต้องใช้เป็นกรอบดำเนินการด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม (Group)

2.3.1 ความหมายของกลุ่ม

Shaw,1981 : 8 (อ้างในโยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภักตร์ชวีวิน,2529 : 90) ได้ให้นิยามของกลุ่มไว้ว่า กลุ่มหมายถึงบุคคลที่ 2 คนขึ้นไปหรือมากกว่า ผู้ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะที่ว่าแต่ละบุคคลตระหนักถึงการมีอยู่ของกลุ่ม และมีอิทธิพลระหว่างสมาชิกด้วยกัน

พัฒน์ บุญยรัตพันธ์ (อ้างในสุรพล กาญจนจิตรรา และ ประภาส ศิลปรัศมี,2529 : 12) กล่าวว่า กลุ่มหมายถึง บุคคลรวมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยที่มีแบบแผนของการปฏิบัติต่อกันทางจิตวิทยา และเป็นที่ยอมรับกันในสมาชิกของกลุ่มเอง และรวมทั้งกลุ่มอื่นๆ ด้วยทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มมีแบบอย่างของพฤติกรรมรวมกันโดยเฉพาะ

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ (อ้างในจุมพล โตนา 2541 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มประกอบไปด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้สร้างแบบอย่างของการกระทำระหว่างกันทางกลุ่มหรือคณะนี้เป็นที่ยอมรับว่าเป็นองค์ภาวะอย่างหนึ่งทั้งโดยสมาชิกของกลุ่มเอง เพราะกลุ่มจะพัฒนาทำแบบร่วมในแบบฉบับของตนเอง

2.2.3. องค์ประกอบและโครงสร้างของกลุ่ม (Group Structure)

เมื่อพิจารณาความหมายของกลุ่มดี ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว พอที่จะพิจารณาได้ว่า องค์ประกอบของกลุ่มจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1.กลุ่มต้องเกิดจากบุคคลอย่างน้อย 2 คน มารวมกลุ่มกัน

- 2.กลุ่มต้องมีสมาชิกที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน(Interaction) หรือมีความเกี่ยวพันต่อกัน
- 3.สมาชิกกลุ่มแต่ละคนจะต้องรับรู้และตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Perception of Group)
- 4.มีความสนใจร่วมกัน
- 5.มีปทัสถานและเป้าหมายร่วมกัน
- 6.มีแบบแผนพฤติกรรมร่วมกัน
- 7.สมาชิกมีการเผชิญไขคร่วมกัน

โครงสร้างของกลุ่ม (Group Structure)

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์และคณะ (อ้างในชุมพล รัตนา ,2541 : 20) ได้อธิบายโครงสร้างของกลุ่มไว้ดังนี้

เมื่อบุคคลมารวมตัวกัน และมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจกรรมเพื่อที่จะบรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ จะต้องมีการจัดโครงสร้างของกลุ่มเพื่อเป็นแบบแผนสำหรับสมาชิก ซึ่งโครงสร้างของกลุ่มประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วนดังนี้

1.สถานภาพ (Status) หมายถึงตำแหน่งของบุคคลที่ดำรงอยู่ภายในกลุ่มนั้นๆ ซึ่งจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตำแหน่งที่กลุ่มกำหนดไว้ให้ โดยสถานภาพจะเป็นสิ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ในด้านอำนาจหน้าที่ระหว่างสมาชิกของกลุ่มด้วยกัน

2.บทบาท (Role) หมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงไปตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มให้ปฏิบัติตามตำแหน่ง หรือสถานภาพที่ดำรงอยู่ในกลุ่ม ซึ่งบทบาทของบุคคลจะแสดงออกอย่างไรขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่เขาได้รับ

3.การสื่อสาร (Communication) คือการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภายในกลุ่มอันเป็นสื่อหรือเชื่อมโยงถึงกันเพื่อความสัมพันธ์อันดีต่อกันของคนภายในกลุ่มหากปราศจากการสื่อสารและทำให้กลุ่มเกิดความไร้ระเบียบ

4.ปทัสถาน (Norm) หมายถึงแนวทางหรือแบบแผนของความประพฤติของสมาชิก ที่กลุ่มกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นข้อบังคับหรือแนวปฏิบัติร่วมกัน เพื่อความมั่นคงและทำให้การดำเนินงานของกลุ่มมีทิศทางซึ่งปทัสถานของกลุ่มจะประกอบด้วย กฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งขนบธรรมเนียม ของบุคคล และชุมชนที่เข้ามารวมกลุ่มกันนั่นเอง

2.3.3 แบบแผนการจัดตั้งกลุ่มและการพัฒนากลุ่ม (Pattern of – Group formation and Development)

ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อการพัฒนาของประชาชนทั่วไปนั้น ก่อนจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวย่อมขึ้นอยู่กับรูปแบบและหลักเกณฑ์ในการรวมกลุ่มว่ามีแบบแผน แนวคิด หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่เพียงใด ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่มมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจะพัฒนากลุ่มไปสู่จุดหมายที่วางไว้ ซึ่งผู้ศึกษาจะได้นำรูปแบบของการพัฒนากลุ่มมานำเสนอดังต่อไปนี้

โกวิทย์ ฟองงาม (อ้างในสุรพล กาญจนจิตรา และประภาส ศิลปรัศมี, 2529 : 19-20) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแบบแผนและขั้นตอนการพัฒนาหรือองค์กรประชาชนไว้ดังนี้

1. การจัดตั้งต้องคำนึงถึงความเหนียวแน่น และประสิทธิภาพขององค์กรกลุ่มเป็นหลัก ดังนี้

- กลุ่มต้องเกิดจากความต้องการของประชาชน ด้วยความสมัครใจ
- กลุ่มต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนร่วมกันของสมาชิก
- กลุ่มต้องมีบรรยากาศของความสัมพันธ์และความร่วมมือของสมาชิก
- กลุ่มต้องกำหนดหน้าที่ให้สมาชิก รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน และเห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มมากกว่าของตน มีระเบียบวินัย และอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์

- กลุ่มจะต้องสามารถดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง ยั่วยุสมาชิกให้มาพบปะกันบ่อยครั้งมีกิจกรรมสนองตอบความต้องการของสมาชิกกลุ่มอยู่เสมอ

2. หน่วยงานราชการหรือองค์กรที่มีส่วนเป็นการจัดตั้งกลุ่มต้องเข้าใจในปรัชญาและหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรประชาชนมากกว่ามุ่งหวังผลประโยชน์ของหน่วยงานของตนดังนี้

- ต้องยึดหลักของความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ
- ต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม
- ต้องเปิดโอกาสให้กลุ่ม สมาชิก ฟังตนเองเป็นสำคัญ
- หน่วยงานภายนอกเป็นแค่เพียงผู้ช่วยเหลือสนับสนุนในสิ่งที่กลุ่มขาดเท่านั้น

3. ส่วนราชการและหน่วยงานภายนอกต้องพยายามให้ความรู้แก่สมาชิกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงานของกลุ่ม

หากการดำเนินงานกลุ่มมีแบบแผนมีเป้าหมายที่ชัดเจนและยึดหลักปฏิบัติข้างต้น ก็จะสามารถพัฒนาต่อไปได้

ประเวศ วะสี (อ้างในภิรมย์ ชันบุตรศรี, 2535 : 24) ได้กล่าวถึงการเกิดกลุ่มและความสำคัญที่มีต่อความยั่งยืนของกลุ่มในสังคมชนบทไว้ว่า องค์กรชุมชนหรือกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาชนบทกลุ่มจะยั่งยืนต้องเกิดจาก ความต้องการ

ภายในกลุ่มในชุมชนตัวเอง โดยประชาชนต้องรวมตัวกันขึ้นมาเอง โดยไม่มีใครมายัดเยียดจัดการหรือทำให้เกิดแล้วร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา หาทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาของตัวเองร่วมกัน แล้วตัดสินใจเลือกแก้ไขปัญหาดังวิธีที่ถูกต้องความเป็นกลุ่มจึงจะเกิดขึ้นจริงและนำไปสู่ความยั่งยืนทั้งกลุ่มและชุมชนได้

2.3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม (Group's theory)

มีทฤษฎีที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม จากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการหลายท่านดังนี้

1. ทฤษฎีความกลมเกลียวเหนียวแน่นของกลุ่ม (Group) จากการศึกษาของ Festinger 1950 : 242 Cohensiveness)(อ้างในโยธิน ศันสนยุทธ์ และจุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529 : 92)ได้กล่าวถึงความกลมเกลียวเหนียวแน่นภายในกลุ่ม หมายถึง การดึงดูดใจให้สมาชิกอยากอยู่ในกลุ่มต่อไป และสมาชิกมีความจงรักภักดีต่อกลุ่มและพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม

1.1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความกลมเกลียวเหนียวแน่นในกลุ่ม

1.1.1. ความต้องการของสมาชิกได้รับการตอบสนอง

1.1.2. เป้าหมายของกลุ่มกับสมาชิกสอดคล้องกันดี

1.1.3. ความดึงดูดใจของสมาชิกมีสูง

1.1.4. กิจกรรมกลุ่มน่าสนใจและการเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยทำให้สมาชิกยอมรับ ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ข้อจะส่งผลให้เกิดความกลมเกลียวเหนียวแน่นภายในกลุ่มทำให้

- สมาชิกยังคงอยู่ต่อไป

- กลุ่มมีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่น ๆ

- สมาชิกมีความนับถือภูมิใจในตัวเองสูง (High stern)

- สำหรับผลผลิต (Productionly) จะขึ้นอยู่กับทัศนคติของสมาชิก(Norm)

1.2. ปัจจัยบางประการที่มีส่วนช่วยเหลือความกลมเกลียวเหนียวแน่นของกลุ่ม

1. ขนาดของกลุ่ม (Size group) หากมีขนาดเล็กจะมีความเหนียวแน่นสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดใหญ่

2. สมาชิกกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกัน (Member Homogeneity)

3. ความต้องการ ของการเป็นสมาชิกอยู่กับสมาชิกคนอื่น ๆ

4. เมื่อมีภัยหรือแรงกระตุ้นภายนอกเข้ามาภายในกลุ่ม

5. ความยากในการเข้าเป็นสมาชิก หรือการออกกฎที่เคร่งครัดยากต่อการเข้าเป็นสมาชิก

1.3. วิธีสร้างให้กลุ่มมีความกลมเกลียวเหนียวแน่นสูง

จากผลของการศึกษาวิจัยที่ได้กล่าวมา ได้มีการเสนอวิธีเพื่อให้เกิดความกลมเกลียวเหนียวแน่นภายในกลุ่มสูง ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้สมาชิกเลือกเพื่อนร่วมกลุ่ม หรือสมาชิกอื่นๆ ได้เอง
2. สร้างกลุ่มทำงานจากผู้มีทัศนคติในเรื่องสำคัญๆ หรือวัฒนธรรมท้องถิ่นใกล้เคียงกัน
3. จำกัดจำนวนสมาชิก ด้วยการแบ่งงานให้เล็กลง พร้อมกันแบ่งคนในกลุ่มให้น้อยลง
5. สร้างกฎเกณฑ์ในการเข้ากลุ่มให้มาก เพื่อการเข้า-ออกยาก

2.4.แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล (Effectiveness)

2.4.1.ความหมายของประสิทธิผล

Amitai Etzioni : 1964 (อ้างในประมุข วิจารณ์ปริษา,2538 : 27) ให้ความหมายของประสิทธิผลขององค์การว่า หมายถึงบทบาทของความสามารถขององค์การในการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่กำหนดไว้

James L. Prince (อ้างในกรณี กীরติบุตร , 2529 : 57) กล่าวว่าประสิทธิผลขององค์การ คือความสามารถในการบรรลุถึงเป้าหมาย(Degree of Goal Achievement) ที่กำหนดไว้

สมพงษ์ เกษมสิน(อ้างในเทพศักดิ์ บุญยรัตนพันธ์,2536 : 21 ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า หมายถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่สำเร็จลุล่วงดังประสงค์ หรือที่คาดหวังไว้มาพิจารณาความสำเร็จของงาน

พิทยา บวรวัฒนา (2528:68) ให้ความหมายของประสิทธิผลขององค์การว่าเป็นเรื่องของการพิจารณาว่าองค์การมีความตั้งใจในการดำเนินงานเพียงใด เพื่อให้ประสบผลสำเร็จดังเป้าหมายที่วางไว้ ประสิทธิผลคือความตั้งใจ หรือความปรารถนาขององค์การ ที่จะให้เกิดความสำเร็จ

มัฆวาท สุวรรณเรือง (2536:7) กล่าวว่าประสิทธิผลขององค์การหมายถึงความสามารถขององค์การ ในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบริหารอย่างคุ้มค่า สมาชิกเกิดความพึงพอใจในงานและองค์กรด้วย สามารถปรับตัวและพัฒนาเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้

ธงชัย สันติวงษ์ (อ้างในวงนิภา พรหมยณ,2540;8) ได้เสนอว่าประสิทธิผลขององค์การจะมีขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขว่า องค์การสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อมจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพ มักใช้ควบคู่กับประสิทธิภาพ(Efficiency) ซึ่งหมายถึงการมีสมรรถนะสูง มีผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูงสุดโดยได้ผลผลิตที่มีคุณค่าสูง มีผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลได้สูงสุด โดยได้ผลผลิตที่มีคุณค่าสูงทรัพยากรที่ใช้ไป

กล่าวโดยสรุปแล้ว ประสิทธิภาพคือ ความสามารถขององค์การในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ตามแบบแผนหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งสมาชิกที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในสิ่งที่ได้รับจากองค์กร ทำให้องค์กรสามารถอยู่ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้

2.4.2 การประเมินประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในองค์การ

ภรณ์ กิรติบุตร 2526: (อ้างในวงนิภา พรหมยณ,2540 : 9) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลขององค์การ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือที่วัด ในการประเมินหลายทาง และหลายวิธี ดังนี้

1. การประเมินประสิทธิผลขององค์การในแง่เป้าหมาย (Goal Approach) เป็นการใช่วิธีวัดผลที่ตั้งอยู่บนวิธีการ และเป้าหมายขององค์การโดยพบว่า ความสามารถในการผลิต (Productivity) ความยืดหยุ่นคล่องตัว (Flexibility) และปราศจากซึ่งความคิดและข้อแย้ง (Conflict) มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ที่บ่งชี้ความมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับเป้าหมายขององค์การ

2. การประเมินประสิทธิผลขององค์การในแง่ระบบทรัพยากร (System Resource Approach)

การประเมินวิธีนี้ตั้งอยู่บนแนวคิดที่ว่า องค์การเป็นระบบเปิดที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเปลี่ยนแปลง (Exchang) และการแข่งขัน (Competition) ดังนั้นประสิทธิภาพ หมายถึงความสามารถขององค์การในการแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรซึ่งหายาก และมีจุดต่อองค์การจะมีประสิทธิผลสูงสุดก็เมื่อองค์การสามารถแสวงหาประโยชน์สูงสุด ได้จากตำแหน่งที่ทำการต่อองค์และใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด(Optimizes) ในการได้มาซึ่งทรัพยากร

อย่างไรก็ตาม แนวคิดด้านระบบทรัพยากร ก็มีได้แตกต่างไปจากการใช้เป้าหมายเท่าใดนัก เพราะที่จริงเป้าหมายขององค์การ ในฐานะมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมมากขึ้นนั่นเอง

3.การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ (Multiple Criteria Effectiveness) เป็นวิธีที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของนักวิชาการ และเพื่อนำมาใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์การในทางปฏิบัติ ซึ่งใช้ประเมินหน่วยงานต่างๆ ได้ดี ดังนี้

3.1. ความสามารถในการผลิต และประสิทธิภายโดยวัดจากผลผลิต

3.2. ลักษณะขององค์การ เช่น บรรยากาศขององค์การ ลักษณะหรือรูปแบบการอำนาจการ และสมรรถนะขององค์การในการปฏิบัติงาน

3.3. พฤติกรรมในการผลิต เช่น การร่วมมือ ร่วมใจ การพัฒนา การปฏิบัติงาน

จากแนวความคิดของการประเมินประสิทธิภาพขององค์การด้วยวิธีต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว วิธีหนึ่งที่สามารถวัดประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้คือ

- ความสามารถในการผลิต (Productivity)
- ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)
- ความพึงพอใจ (Satisfactions)
- การปรับตัว (Adaptiveness)
- การพัฒนา (Development)

นอกจากการวัดด้วยเครื่องบ่งชี้จากเครื่องมือ หรือแบบจำลองข้างต้นแล้ว Theodore Coplaw 1964 : 119-124 (อ้างในโสฬส ปัญจะวิสุทธิ, 2541 : 11) ได้สร้างสิ่งที่เรียกว่า "แบบจำลองเดี่ยวทางทฤษฎี" (Single Theoretical Model) เพื่อนำไปสู่การคาดคะเนที่เป็นประโยชน์ให้กว้างขวางขึ้น โดยเสนอแนะว่าประสิทธิผลขององค์การในระยะเวลาที่แตกต่างกันแล้วเอามาเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งประเมินผลโดยวัดจากตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

- 1.ความมั่นคง (Stability)
- 2.ความผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Integration)
- 3.ความสมัครใจ (Voluntarism)
- 4.ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement)

สรุปแล้วการประเมินประสิทธิผลขององค์การไม่ว่าจะเป็นการประเมินด้วยวิธีการใดก็ตาม ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การพยายามจัดหาความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานขององค์การทั้งนั้น ซึ่งจะใช้วิธีการใดประเมินนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการไม่ว่าจะจะเป็นลักษณะขององค์การ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การ ว่ามีรูปแบบการดำเนินการอย่างไร และมุ่งเน้นจะจัด หรือประเมินด้านใดโดยเฉพาะกล่าวคือลักษณะขององค์การที่แตกต่างกันจะมีรูปแบบหรือวิธีการประเมินที่ต่างกันไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

แนวคิด Cultural Tourism (Bob McKercher and Hilary du Cros, 2002) ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว (Development of Tangible Cultural) การพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว (Planning for Tourism Development) กระบวนการวางแผน (Planning Process) และการกำหนดปัญหา ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของพื้นที่

พจนานุกรม สอนศรี (2546: 178-179) ได้ระบุว่า แนวคิดและต้นกำเนิดของคำว่า อีโคทัวร์ริซึม (ecotourism) มาจากประเทศตะวันตก มีการให้คำนิยามคำนี้หลากหลายขึ้นอยู่กับภูมิหลังของแต่ละคนหรือสังคมที่ผู้เขียนหรือนักวิชาการคลุกคลีอยู่ โดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาที่คู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในบริบทสังคมไทยที่คนกับธรรมชาติมีความผูกพันใกล้ชิดกัน แนวคิดนี้จึงเน้นบทบาทของคนและชุมชนมากขึ้น

ความหมายของการท่องเที่ยว(Tourism)

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization หรือ WTO) ให้ความหมายของ “ การท่องเที่ยว ” ว่าหมายถึง การเดินทางใดๆ ก็ตามเป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว แต่ไม่ใช่ไปตั้งหลักแหล่งเป็นการถาวร

ประการที่ 2 การเดินทางนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ หรือความพึงพอใจของผู้เดินทางเองไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ ไม่ใช่เพื่อทำสงคราม

ประการที่ 3 เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ประกอบอาชีพหรือหารายได้แต่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อความเบิกบานบันเทิงเริงรมย์ เพื่อเล่นกีฬาต่างๆ เพื่อการประชุมสัมมนา

เพื่อ

ศึกษาหาความรู้ และเพื่อติดต่อธุรกิจ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดย นายไพฑูรย์ พงศบุตร

คำว่า **การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** เป็น ศัพท์บัญญัติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำมาใช้อย่างเป็นทางการใน พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยให้ความหมายตรงกับคำว่า Ecotourism ในภาษาอังกฤษ ศัพท์บัญญัติ นี้ได้รับความเห็นชอบจากราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติศัพท์แล้ว

Ecotourism เป็นคำที่เกิดใหม่ในวงการ อุทสาหกรรมท่องเที่ยว โดยนำคำ ๒ คำมา รวมกัน ได้แก่ eco และ tourism คำว่า eco แปลตามรูปศัพท์ว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัย ส่วน tourism แปลว่า การท่องเที่ยว ecotourism จึงแปลว่า การท่องเที่ยวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หมายความว่า การท่องเที่ยวที่เน้นในด้าน สิ่งแวดล้อมอันเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์

ส่วนคำว่า นิเวศ ซึ่ง เป็นคำภาษา สันสกฤตที่นำมาใช้ในภาษาไทย ก็แปลว่า บ้านหรือที่อยู่อาศัยเช่นกัน (ดูพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน) ฉะนั้น การท่องเที่ยว เชนิเวศจึงเป็นศัพท์บัญญัติที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสม

นอกจากคำว่า ecotourism แล้ว ยังมีคำอื่น ๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้อง กันอีก หลายคำ ได้แก่ green tourism แปลว่า การท่องเที่ยวสีเขียว หมายถึง การท่องเที่ยวสถานที่ทางธรรมชาติ โดยสีเขียวเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ biotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงชีวภาพ ซึ่งหมายถึง การท่องเที่ยวที่ เน้นการศึกษาสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ และ agrotourism แปลว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นในด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืชผล ไร่ นา และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร

เพื่อขยายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จะขอกล่าวถึงคำนิยามที่ นักวิชาการได้ให้ไว้ในที่ต่างๆ ดังนี้

๑. องค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme - UNEP) สมาคมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Society) และองค์การ การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ให้คำนิยามว่า "การ ท่องเที่ยวที่ ไม่เป็นการรบกวนลักษณะทางธรรมชาติ มุ่งหวังในด้านการศึกษา มีความพอใจต่อทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรม ประวัติความเป็นมาของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยไม่เป็นการรบกวนต่อระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ ที่จะทำ ให้เกิดการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรของประชากร ในท้องถิ่น" (สุมาลี เทพสุวรรณ, ๒๕๔๔ : หน้า ๓๗)

๒. ดร. ราล์ฟ บักลีย์ (Dr. Ralph Buckley) ศาสตราจารย์ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยกริฟฟิท ประเทศออสเตรเลีย ให้คำนิยามสั้นๆว่า "การท่องเที่ยวที่อาศัยผลิตผลทางธรรมชาติ การจัดการที่ยั่งยืน และองค์ประกอบทาง การศึกษา ซึ่งมีส่วนก่อให้เกิดการอนุรักษ์" (Buckley, Ralph 1995 : p. 3)

๓. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้คำนิยามว่า "การ เดินทางไปยังสถานที่ ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษา ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพธรรมชาติ

สภาพสังคม วัฒนธรรม และชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ" (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ๒๕๓๙ : หน้า ๑๐)

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับ Home Stay

Home Stay ถือเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้านซึ่งใช้บ้าน เป็นศูนย์กลางโดยเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยว วัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน ที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ด้วยความเต็มใจ พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหาร การนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยได้รับคำตอบแทนตามความเหมาะสม การจัดกิจกรรมที่สัมผัสวิถีชีวิต ชนบท หรือ Home Stay จึงเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาชุมชน โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วม และได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนร่วมคิด ร่วมทำงานร่วมกัน สร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนเป็นหลัก ผลตอบแทนเป็นเรื่องรอง หรือเป็นแค่รายได้เสริมนั่นเอง

Village visit เป็นรูปแบบการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในชุมชนใช้หมู่บ้าน เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบัน ชุมชนสินค้า OTOP, ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนที่มีเอกลักษณ์ในวิถีชีวิต และมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ และสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้ โดยนักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าไปในชุมชนอาจพักค้างคืนหรือไม่พักค้างคืนก็ได้

ในโลกยุคเสรีไร้พรมแดนและวิถีการดำรงชีวิตของสังคมเมืองที่มีการแข่งขัน เร่งรีบ ทำให้ผู้คนแสวงหาวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และพอเพียงของสังคมแบบเกษตรและสังคมชนบท เป็นสังคมที่แตกต่างจากสังคมเมือง ซึ่งกิจกรรมท่องเที่ยว Home Stay & Village visit เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้ และเข้าใจในวิถีชีวิตที่เรียบง่ายพอเพียง และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ขณะเดียวกันคนในชุมชนเองก็ได้ประโยชน์ในแง่การรักษา และดูแลทรัพยากรท้องถิ่นขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นและวิถีชีวิตดั้งเดิม กระตุ้นให้คนในท้องถิ่นรักถิ่นฐานบ้านเกิด รวมทั้งมีรายได้เสริม ซึ่งถือเป็นวิถีของการพัฒนาท้องถิ่นบนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน สิ่งที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวในชุมชน คือความเข้มแข็งของชุมชนและสามารถคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นๆอย่างยั่งยืน

2.5.2 ความหมายของการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ (Home Stay)

อภิรัชย์ พันธเสนา (2538 : 352) กล่าวว่า ที่พักร่วมผัสดัฒนธรรมชนบท (Home Stay) หมายถึง บ้านพักที่อยู่ในชุมชนชนบทที่มีประชาชนเป็นเจ้าของบ้าน และประชาชน หรือ สมาชิกในครัวเรือนอาศัยอยู่ประจำ และบ้านนั้นเป็นสมาชิกของกลุ่ม / ชมรม หรือ สหกรณ์ที่ร่วมจัดกันเป็นโฮมสเตย์ในชุมชน โดยนักท่องเที่ยวสามารถเข้าพักร่วมกับเจ้าของบ้านได้ ซึ่งสมาชิกในบ้านมีความยินดีและเต็มใจที่จะรับนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งถ่ายทอดประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นแก่นักท่องเที่ยวและพานักท่องเที่ยว เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวและทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นน้ำตก ขี่จักรยาน นั่งเรือ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ

การจัดการโฮมสเตย์เบื้องต้น

หลักการของโฮมสเตย์ เป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกฝ่ายตั้งแต่รัฐบาลไปจนถึงชุมชน จะต้องเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อมิให้การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับโฮมสเตย์หลงทาง และก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง ประการแรก ต้องไม่ถือเป็นนโยบายว่าจะต้องมีโฮมสเตย์เกิดขึ้นในทุก ๆ หมู่บ้าน แต่ต้องคำนึงถึงความพร้อม ความรู้ความเข้าใจของชุมชนเป็นสำคัญ และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยเน้นจุดขายอยู่ที่วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ และให้เข้าใจตั้งแต่เริ่มแรกว่า การท่องเที่ยวนี้จะเป็นเพียงรายได้เสริมมิใช่รายได้หลักของชุมชน

โดยสรุปชุมชนต้องมีความเข้มแข็งมีความรู้เท่าทันสิ่งที่น่าสนใจไปสู่ความเปลี่ยนแปลง และเข้าใจวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ตนกำลังดำเนินการ เนื่องจากโฮมสเตย์ หรือที่พักร่วมผัสดัฒนธรรมชนบท มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่บ้านพักในชุมชน ดังนั้น การจัดการเกี่ยวกับที่พัก จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่ชุมชนหรือเจ้าของบ้านต้องมีหลักและแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งอาจเรียกว่าบัญญัติ 10 ประการ ดังนี้

1. เติงนอนที่สะอาด สะดวก ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ในราคา สมเหตุสมผล
2. ห้องอาบน้ำและส้วมที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่าย ๆ แต่ปรุงมาอย่างดี
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาทิ เดินป่า ตกปลา ขี่ม้า ปั่นเขา ขี่จักรยาน
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก
8. ความบันเทิง การแสดงพื้นบ้าน อาทิ ดนตรี การเต้นรำ

9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของ เจ้าบ้าน

2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน (Community Based Tourism)

การท่องเที่ยวในชุมชน (Community Based Tourism) หรือการท่องเที่ยวในชนบท (Rural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น จากแนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservation Tourism) ที่มองเห็นว่าชุมชนหรือคนในท้องถิ่น เป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น น้ำตก ภูเขา วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิต ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรเพื่อความยั่งยืนของชุมชน และส่งเสริมให้ท่องเที่ยวเป็นรายได้เสริมของชุมชน คือไม่ได้ทำท่องเที่ยวเป็นอาชีพหลัก นักท่องเที่ยวไม่มาคนในชุมชนก็ยังมีอาชีพและทำมาหากินตามปกติ แต่ครั้งมีนักท่องเที่ยวหรือแขกมาเยี่ยมเยือน ชุมชนก็สามารถต้อนรับและให้บริการแก่แขกหรือนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งชุมชนจะมีแนวคิดที่นักท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็นแขกผู้มาพักที่บ้าน (Be a guest, not just a Tourist) ในปัจจุบันการท่องเที่ยวในชุมชน ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น จากนักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก (Main Stream) ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่พาสัมผัสวิถีชีวิตชนบทไทย

2.5.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบท

วิถีชีวิตของคนชนบท โดย โฆสิต บันเปี่ยมราษฎร์ ความยากจนที่เกิดกับคนชนบทในแต่ละภาคคนนั้น คนชนบทได้มีการช่วยเหลือตนเองให้อยู่รอดด้วยการหารายได้มาจุนเจือครอบครัว โดยการโยกย้ายออกจากท้องถิ่นมารับจ้างทำงานในเขตที่มีความเจริญ เช่น ในเขตเกษตรก้าวหน้า โดยการรับจ้างทำงานในไร่ นา ในปัจจุบันประเด็นดั้งเดิมของคนชนบทที่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการดำเนินาและเกี่ยวข้าว ที่เรียกกันว่า "ลงแขก" คือ เพื่อนบ้านช่วยกันทำงานในไร่ นาซึ่งกันและกันเพื่อให้งานเสร็จทันเวลา โดยไม่คิดค่าจ้างแต่อย่างใดนั้น ได้เลิกไปแล้วเกือบทั้งหมด เนื่องจากปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตต้องอาศัยเงินมากขึ้น จึงต้องทำโดยการรับจ้าง ส่วนบางคนก็เข้าสู่ตัวเมืองหรือกรุงเทพฯ แล้วทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น ทอผ้า ผลิตอาหารกระป๋อง หรือการรับจ้างทั่วไปในร้านอาหาร ภัตตาคาร บ้านที่อยู่อาศัย หรือเป็นกรรมกรแบกหาม ขับรถรับจ้าง ฯลฯ คนชนบทจึงเข้าปะปนกับคนเมือง วิถีชีวิตของคนชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนไปตามสภาพสิ่งแวดล้อมของเมือง ดำเนินชีวิตแบบคนเมือง เช่น ฟังวิทยุ และมีการคมนาคมขนส่งที่ทันสมัยมากขึ้น การกินอยู่ก็ได้กินอาหารที่มีคุณค่ามากขึ้น เครื่องใช้ เช่น พัดลม และวิทยุ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเขามากขึ้น ความนิยมในเพลงลูกทุ่งเริ่มเข้าแทนที่การละเล่นพื้นบ้าน เช่น หมอลำ โปงลาง

หรือลิเก

ในขณะที่เดียวกันความเป็นอยู่ของคนเมืองจะได้รับการนำเข้าไปสู่ชนบท เมื่อมีถนนและไฟฟ้าเข้าถึงท้องถิ่นชนบทนั้น คนชนบทที่มีฐานะดีพอสมควร ก็มีความต้องการสิ่งของเครื่องใช้และเครื่องอำนวยความสะดวกเช่นเดียวกับที่คนในเมืองใช้ เช่น ใช้เตารีดไฟฟ้าแทนเตารีดถ่าน นุ่งกางเกงยีนส์แทนการนุ่งกางเกงขาวนาหรือผ้าถุง สวมรองเท้า ไม่เดินเท้าเปล่า สูดบุหรี่มวนแทนยาเส้น หุงข้าวทำกับข้าวโดยใช้เตาถ่าน ที่ฐานะดีหน่อยก็ใช้เตาแก๊ส ใช้รถจักรยานยนต์แทนจักรยาน รู้จักการใช้ส้วมซึมแทนส้วมหูลุม เจ็บไข้ได้ป่วยก็ไปหาหมอที่สถานีอนามัย โรงพยาบาลหรือคลินิก ฯลฯ

แต่ก็ยังมีชนบทที่อยู่ห่างไกลตัวเมือง ห่างไกลจากความเจริญ วิธีการดำเนินชีวิตก็ยังเป็นแบบเดิม เนื่องจากความยากจนซึ่งปรากฏอยู่ในภาคต่างๆ ดังกล่าวไว้แล้ว คนชนบทยากจนเหล่านี้ไม่มีรายได้เหลือพอที่จะซื้อหาสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย หรือแม้แต่อาหารการกินที่มีคุณค่าต่อร่างกาย เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยก็อาศัยสมุนไพร เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากสถานีอนามัย การดำรงชีวิตของเขาจะพึงธรรมชาติเป็นสำคัญ การทำการเกษตรเป็นแบบพึ่งน้ำฝน ปีใดฝนไม่ตกตามฤดูกาล ปีนั้นพืชผลก็เสียหาย ทำให้ไม่มีข้าวพอกิน พืชผล เช่น ปอ ข้าวโพด เสียหาย รายได้จากการขายพืชผลเหล่านี้ก็ลดลง เงินที่จะไปซื้อข้าวปลาอาหารก็น้อยลง ต้องได้รับความอดอยากขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อชีวิต สิ่งต่างๆ เหล่านี้จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่ที่คนชนบทเองและคนไทยทุกคนจะต้องร่วมมือกันและให้ความช่วยเหลือให้ชนบทยากจนส่วนนี้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความพออยู่พอกิน ไม่ต้องอดอยากหิวโหยต่อไป เพราะคนชนบทยากจนเหล่านี้เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ถ้าคนส่วนใหญ่ยังอ่อนแอประเทศชาติก็จะขาดความมั่นคง

2.5.5 ความหมายด้านการท่องเที่ยวในภาษาอังกฤษ

Definition : Tourism

Tourism is defined as the activities of persons traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purposes not related to the exercise of an activity remunerated from within the place visited (Source : C.P. Cooper (e.d.) Progress in Tourism. Recreation and Hospitality Management, Vol.2, London : Belhaven. 1990,p.4-27)

2.5.6 ความหมายด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในภาษาอังกฤษ

Meaning of Home stay

A house primarily as the residence of the owner but with the business of accommodating paying guests; a system whereby students visiting a foreign country to study, board with a local family at an affordable price.

Home stays in Sabah provide a unique opportunity to experience the way of life of local people of an area along with indigenous and traditional cultures. Homestays also provide an opportunity for visitors to experience a place in an authentic, comfortable and homely setting.

Home stays as the term suggests means staying in someones home. By definition a home is a dwelling place together with a family unit that occupies it - a household" (Encarta). Homestays are **not** merely a place of accommodation for travellers, and should not be confused with "Bed n Breakfast", "Inns" or "Lodging Houses".

To provide this form of experience the "**Home stay Program**" in Sabah (Malaysian Borneo), was established by the Sabah and Malaysian Ministry's of Tourism to better organise and coordinate the set-up and operation of homestays by homestay providers and host families throughout the State of Sabah.

This in part was done to ensure that homestay host families attain a certain basic standard, to safeguard the health and safety of visitors, and be able to provide a clean

and comfortable place to accommodate visitors. It was also done to ensure that host families are properly prepared to receive visitors, that they are indeed ready to showcase their own cultures and traditions, and have in place measures to safeguard their cultures and traditions from potential negative social and cultural impacts from visitors.

Initiative was designed to spread the tourist dollars throughout the state, and not just benefit the major towns and their big hotels and resorts. Based on this rationale the Homestay Program was set up to benefit rural areas, communities as a whole, not simply individuals. **Hence** the Homestay Program in Sabah, encourages as many households as possible in a village to get involved, and between them coordinate and share the visitation in an equitable way.

Homestay is a form of tourism and/or study abroad program that allows the visitor to rent a room from a local family to better learn the local lifestyle as well as improve their language ability. While homestays can occur in any destination worldwide, some countries do more to encourage homestay than others as a means of developing their tourism industry.

Hosting a homestay participant also allows the local family to earn some additional, needed income. Having low profitability, as it is, homestay can not be regarded as strictly commercial activity, but more of cross cultural exchange¹ Students generally arrange a homestay with their school or educational institution, but can also informally arrange to stay with a family through social connections, and through a variety of private agencies. There are a number of online homestay agencies that connect students with hosts all over the world (usually for a nominal fee).

Homestay scenarios can range from a completely immersive family experience, to a very basic room rental. Depending on the age of the student, homestays can be paid or unpaid.

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กองวิชาการกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2522 : 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์เด่นในปี 2517 ศึกษาเฉพาะกรณี สหกรณ์การเกษตรสูงเนินจำกัดพบว่า ปัจจัย ที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์การเกษตรสูงเนินคือ

1. ความเข้าใจและความสนใจงานสหกรณ์ ตลอดจนการเสียสละเวลาให้แก่งานสหกรณ์ของฝ่ายบริหาร ไม่มีปัญหาหรือขัดขวางความสำเร็จของสหกรณ์

2. ความเข้าใจและเสียสละ เวลาให้แก่งานสหกรณ์ตลอดจนความร่วมมือเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมและทัศนคติที่ดีด้านประชาธิปไตยของฝ่ายสมาชิกมีส่วนร่วมสนับสนุนหรือส่งเสริมความสำเร็จของสหกรณ์ค่อนข้างมากเพราะสมาชิกมีความเข้าใจความร่วมมือและทัศนคติที่ดีต่องานสหกรณ์

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2524 : 6) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดนครราชสีมา พบว่าความมั่นใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ความมีมนุษยสัมพันธ์ของคณะกรรมการ มีอิทธิพลทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ นอกจากนี้ความรู้ความสามารถความเข้าใจในลักษณะของกลุ่มกรรมการ และการได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หากกรรมการได้รับปัจจัยเหล่านี้สูงจะปฏิบัติงานได้ดีกว่ากรรมการที่ได้รับปัจจัยเหล่านี้ต่ำ

ศิริ ผาสุก (2528 : 18) ทำการวิจัยเรื่องกลุ่มเกษตรกรกับการพัฒนาชนบทศึกษารกรณีเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ การศึกษาในส่วนของผลกระทบของการพัฒนากลุ่มเกษตรกรที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเกษตรในชนบททั่วไป โดยศึกษาเปรียบเทียบจากกลุ่มที่มีความก้าวหน้า อายุการดำเนินงานและกิจกรรมที่แตกต่างกัน 2 กลุ่ม พบข้อมูลโดยสรุปว่าด้านผลกระทบทางตรงกลุ่มเกษตรกรมีความเจริญก้าวหน้ามีธุรกิจขนาดใหญ่สามารถประกอบกิจกรรมเพื่อบริการสมาชิกให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งในประเด็นที่เกี่ยวกับการช่วยยกระดับรายได้ให้สูงขึ้นเพื่อการออมและการลงทุน ขยายการผลิตและลดปัญหาการว่างงานเพื่อความรู้ในการบริหารธุรกิจ ส่วนผลกระทบทางอ้อม กลุ่มที่มีความก้าวหน้ามากกว่าได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางอ้อมได้หลายประการ คือช่วยกระจายรายได้ให้เป็นธรรมมากขึ้นส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมในชนบทส่งเสริมการพึ่งพาตนเองในหมู่เกษตรกรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการบริหารมากขึ้น การบริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรมากขึ้นเพื่อศักดิ์ศรีเกียรติภูมิของชาวชนบทมากขึ้นรักษาประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของชาวชนบท ไว้และส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน (2528 : 4) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่าง ในความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดพะเยา พบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จ จะมีปัจจัยทางด้านสถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน โดยมีความแตกต่างกันในด้านระดับรายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร การได้รับการประชุมชี้แจงระดับความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงาน ในส่วนที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านอายุ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน

สุรพล กาญจนะจิตรา และประภาส ศิลปรัศมี(2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ของกลุ่มอาชีพบ้านลันแต้ พบว่า ความสามารถของความต้องการของสมาชิกกลุ่มการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในด้านต่างๆกลุ่มการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในด้านต่างๆ การสนับสนุนจากผู้นำชุมชนการได้รับข่าวสารเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพ

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มบ้านลันแต้ นั้นคือ

1. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก จากสภาพของชุมชนในเขตพื้นที่ชายแดนซึ่งเคยขึ้นกับการรับความช่วยเหลือมาตลอด ได้เริ่มตระหนักถึงปัญหาและได้หันมาหาทางออกให้กับตนเองจนในที่สุดก็พบว่ากลุ่มออมทรัพย์ถือเป็นทางออกอีกทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับชาวบ้านได้ ดังนั้นจึงได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นแต่เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับระบบการจัดการและการจัดทำบัญชีและการใช้เงินทุนสมทบในรูปแบบเงินหมุนเวียนอีก 30,000 บาท ซึ่งการให้การสนับสนุนดังกล่าวได้ช่วยให้ชาวบ้านเกิดความคิดในการพึ่งตนเอง มีเงินทุนหมุนเวียนในระยะแรก และมีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการจนกระทั่งสามารถดำเนินการ ด้วยตนเองได้ทั้งหมด ถึงแม้อาสาสมัครจะได้ถอนตัวออกไปแล้วก็ตาม

2. คณะกรรมการของกลุ่มเป็นบุคคลกลุ่มแรก ที่มีความใกล้ชิดกับแหล่งสนับสนุนจากภายนอกจึงเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการของกลุ่มดีกว่าบุคคลอื่นในชุมชนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดมา โดยแต่ละฝ่ายได้ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามความสามารถและความถนัดของตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กรรมการมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในสิ่งที่ตนเองทำมาแล้วอย่างมั่นคงจนสามารถที่จะอธิบายชี้แจง และชักชวนให้สมาชิกอื่นเข้าใจและเห็นคล้อยตามได้

3. สมาชิกของกลุ่มแม้สมาชิกของกลุ่มส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนมาน้อยก็ตาม แต่ประสบการณ์ชีวิต ได้ให้บทเรียนแก่เขามากพอที่จะหาทางออกให้กับชีวิตของตนเองได้พอเพียงมีผู้ชี้แนะและช่วยเหลือในสิ่งที่เกินความสามารถของเขาเท่านั้นดังนั้นเมืองมีองค์กรของหน่วยงานเอกชน และคณะกรรมการเป็นผู้ชี้นำแนวทางให้แล้วสมาชิกทุกคนก็พร้อมที่จะเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามเกณฑ์ กติกาของกลุ่มที่ได้กำหนดขึ้นไว้เพื่อยึดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกันนับตั้งแต่กลุ่ม เป็นต้นมายังไม่ปรากฏว่าสมาชิกคนใดฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือกติกาของกลุ่มหรือกระทำการอื่นใดที่จะเป็นผลกระทบต่อการบริหารงานของกลุ่ม

4. ระบบการทำงานของกลุ่ม ด้วยเหตุที่กลุ่มออมทรัพย์บ้านลันแต่ได้รับความรู้เรื่องการจัดระเบียบของสหกรณ์ เครดิตยูเนียนมาตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้นการจัดระบบการจัดการภายในกลุ่มจึงเป็นไปอย่างรัดกุม และถูกต้องตามระบบของการจัดการทั่วไป ซึ่งสามารถตรวจสอบและควบคุมกันได้อย่างดี

5. สภาพเงื่อนไขของชุมชนบ้านลันแต่เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ คือมี 163 ครัวเรือน มีประชากร 1,023 คน มีรายได้หมุนเวียนเกือบทุกฤดูกาล มีสถาบันหลักคือ วัด และโรงเรียน คอยค้ำจุน เชื่อมประสานให้เกิดความเป็นปึกแผ่นของสภาพสังคมหมู่บ้านคงอยู่ และที่สำคัญคือชาวบ้านเอง ได้รับบทเรียนจากการช่วยเหลือตนเอง และการช่วยเหลือจากข้างนอกมากมายแล้ว และได้ตระหนักแล้วว่า การช่วยเหลือจากข้างนอกไม่มีความจริงยั่งยืนกับชาวบ้านได้ แต่เมื่อมีการทดลองด้วยการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นแล้ว จึงได้ทราบร่วมกันว่า กลุ่มออมทรัพย์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยแก้ปัญหาให้ชาวบ้านได้ แม้จะไม่ได้ทั้งหมดก็ตาม

ชิน ศรีสวัสดิ์ และเอียด ดีพูน (2530 - 2531) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ในจังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มออมทรัพย์บ้านทุ่งนาอำเภอปราสาท และกลุ่มออมทรัพย์บ้านลันแต่ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ได้ผลการศึกษาดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มบ้านทุ่งนา

1. คณะกรรมการของกลุ่มต่างมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการดำเนินงานของกลุ่มเป็นอย่างดี พร้อมทั้งอุทิศตัว ปฏิบัติงานเพื่อกลุ่มด้วยความเสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริตมาโดยตลอด ทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่น ในคณะกรรมการ จึงให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในกิจกรรมต่างๆของกลุ่ม

2. สมาชิกต่างมีความเข้าใจต่อกกลุ่ม และมีความจงรักภักดีต่อกกลุ่ม จึงแสดงบทบาทหน้าที่ตนภายใต้กรอบกติกา หรือกฎเกณฑ์ของกลุ่มอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด

3. ระบบการจัดการภายในกลุ่ม พยายามที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิค และวิธีการจัดการ ภายในอยู่สม่ำเสมอ และสามารถจัดการได้ด้วยตนเอง แม้ว่าจะไม่ใช่วิธีการจัดการที่ดีที่สุดในแง่ของวิชาการก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นวิธีการที่ชาวบ้านร่วมกันคิดขึ้นมาเพื่อกลุ่ม ซึ่งวิธีการดังกล่าวก็สามารถตรวจสอบ และควบคุมได้ดีกว่าหลายๆกลุ่ม

4. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะจากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอปราสาท และหน่วยงานอื่นๆที่อยู่ในพื้นที่ เช่น คณะครู อาจารย์จากโรงเรียนบ้านทุ่งนา ซึ่งได้มาให้คำให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ ทำให้คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มมีขวัญ และกำลังใจที่ดี มีความรู้ และประสบการณ์ในด้านเทคนิควิธีการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์มากขึ้น

5. สภาพเงื่อนไขของชุมชนที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่มีประชากรที่มาก จึงมีความพร้อมเพียง และสามารถติดต่อกันดี มีสถาบันทางเศรษฐกิจ และสังคมหลายแห่ง และที่สำคัญอีกอย่าง คือมีการประชาสัมพันธ์ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอยู่ตลอดเวลาด้วย

กองวิจัย และประเมินผล และกองปฏิบัติการ กรมการพัฒนาชุมชน (2531 – บทคัดย่อ)

ได้ทำการประเมิน ความสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาชุมชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบทได้สรุปผลว่า โครงการที่ได้ดำเนินไปแล้วและสร้างความพึงพอใจให้กับชาวชนบท และมีความสำเร็จในระดับสูงนั้น สิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุดประการหนึ่งคือ ความพร้อมในการจัดตั้งในตอนต้น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์แก่สมาชิกกลุ่มอาชีพอยู่เสมอ

กิ่งแก้ว อินสว่าง และสุคนธ์ จิตุชัย (2533 – บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดระบบการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ข้อสรุปว่า ผลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นของการออมเท่านั้น กิจกรรมที่ต่อเนื่องมีค่อนข้างน้อย และยังอยู่ในระดับการพัฒนา ดังนั้นการจัดระดับเพื่อพัฒนากลุ่มออมทรัพย์ควรจะแยกประเภทตามความสำเร็จเพื่อจะหากกลุ่มออมทรัพย์ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นประจำปี จึงไม่ควรจะรวมเป็นประเภทเดียวกัน เพราะการดำเนินงานในแต่ละภูมิภาคมีปัจจัยเงื่อนไขในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน การสร้างตัวชี้วัดในการพัฒนากลุ่มต้องให้หลักการในทางปฏิบัติที่แตกต่างกัน เกณฑ์ของความสำเร็จในแต่ละกลุ่มก็แตกต่างกันไปด้วย จึงควรจะสร้างตัวชี้วัดที่สามารถแยกระดับผลการดำเนินงานในแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละประเภทอย่างชัดเจนให้เสียก่อน จึงจะสามารถทำการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแต่ละกลุ่มได้

รัตนา สายคณิต (2537 – 17) ได้ศึกษาถึงลักษณะการออมทรัพย์โดยสมัครใจว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญ ที่เป็นตัวกำหนดความสามารถในการออม กล่าวคือการออมมีความสัมพันธ์กับรายได้ ถ้ารายได้สูงความสามารถในการออมก็จะสูงด้วย ส่วนปัจจัยอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับรายได้ คือครอบครัวที่มีขนาดใหญ่จะไม่กระตุ้นให้เกิดการออมที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากภายใต้ระบบครอบครัวขนาดใหญ่ หรือครอบครัวขยาย มีรายได้ที่จะต้องแบ่งปันให้สมาชิกรายอื่นๆ ในครอบครัว ในครอบครัวจึงไม่เกิดการกระตุ้นให้บุคคลแต่ละคนทำงานมากขึ้น เพื่อยกระดับรายได้ นอกจากนี้ระบบครอบครัวยังไม่รับประกันอีกด้วยว่าถ้ารายได้ของคนภายในครอบครัวลดลง หรือการไม่มีรายได้บุคคลนั้นก็ยังคงได้รับการแบ่งปันรายได้จากสมาชิกคนอื่นในครอบครัว จึงทำให้บุคคลไม่เห็นความจำเป็นของการออมทรัพย์

ประภาส นาคประกอบ (2538 - บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธนาคารสุกร ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดชัยภูมิ พบว่าระดับความสำเร็จของธนาคารสุกรโดยวัดด้วยตัวแปรย่อย 3 ตัว คือ

1. ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เห็นว่า มีระดับความสำเร็จมาก
2. ความรู้สึกมั่นคงในอาชีพ ส่วนใหญ่เห็นว่า มีระดับความสำเร็จมาก
3. ความพึงพอใจในโครงการ ส่วนใหญ่เห็นว่า มีระดับความสำเร็จมาก

ผลสรุปโดยรวมของระดับความสำเร็จโครงการส่วนใหญ่เห็นว่า มีระดับความสำเร็จมาก ส่วนปัจจัยระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ อาชีพพื้นฐานเดิม การได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสุกร มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของธนาคารสุกร

ไพบุลย์ เบ้าเงิน (2539 – บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตน้อย
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของประชาชนคือการมีส่วนร่วมมากในด้านการตรวจสอบ ร่วมออกแรง และร่วมพิจารณาโครงการ ส่วนกิจกรรมที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การร่วมประชุม ร่วมดำเนินงานตามโครงการ และร่วมตัดสินใจ
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่อยู่ในตำบล ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก ตำแหน่งกลุ่มออมทรัพย์ อาชีพ กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน การได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มออมทรัพย์

จากผลการศึกษาวิจัยที่ได้มีการศึกษามาแล้ว สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สหกรณ์ หรือกลุ่มอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของการดำเนินงานกลุ่มความเชื่อมั่นในคณะกรรมการกับการบริการ จัดการภายใน การที่กลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ และการได้รับกาสนับสนุนด้านต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐ และเอกชนอย่างครบถ้วน จนทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจต่อกลุ่ม ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกลุ่ม หรือองค์กรนั้นๆ ทำให้กลุ่มดำรงอยู่ และดำเนินต่อไปได้ดีในที่สุด

บทที่ 3 กรอบแนวคิด และวิธีการศึกษา

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานของกลุ่มโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชุดดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 สอบถามคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม หรือผู้ประกอบการธุรกิจ Home Stay เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จ และปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม Home Stay จังหวัดหนองคาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถาม 7 ข้อ ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มของผู้ประกอบการ Home Stay

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับ หรือผลการดำเนินงานของกลุ่ม Home Stay ซึ่งจะสอบถามเฉพาะคณะกรรมการของกลุ่มผู้ประกอบการ Home Stay ในเขตตำบล และอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดหนองคาย เพื่อหาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม พร้อมทั้งระบุถึงปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน แบ่งคะแนน และค่าเฉลี่ยออกเป็น 3 กลุ่มเพื่อบอกระดับของการดำเนินงาน ซึ่งหลักเกณฑ์การประเมินนี้ได้ประยุกต์จากแบบประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มของกรมการพัฒนาชุมชน (อ่างในชุมพล รัตนา : 2541 : 44) ซึ่งแบ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนตามเกณฑ์ไว้ 3 ระดับคือ

การดำเนินงานในระดับสูง

การดำเนินงานในระดับปานกลาง และ

การดำเนินงานกลุ่มอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่ม Home stay ซึ่งเปิดให้ผู้ตอบตอบได้อย่างอิสระแล้วจะนำมาแยกกลุ่มภายหลัง (คำถามในส่วนนี้ได้มีการบันทึกไว้บ้างแล้วในการเก็บข้อมูลแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก หรือ In depth Interview ตามท้าย)

แบบสอบถามชุดที่ 2 สอบถามผู้ที่เคยเข้าพักหมู่บ้าน Home stay ในจังหวัดหนองคาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนครั้งของการเข้าพักในหมู่บ้าน Home Stay และข้อมูลชื่อของหมู่บ้านโฮม สเตย์ที่เคยเข้าพัก

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานกลุ่ม Home Stay มีคำถามอยู่ 5 ตอน ตามองค์ประกอบหลักการท่องเที่ยว คือ

ตอนที่ 1 ด้านที่พัก (Accommodation)

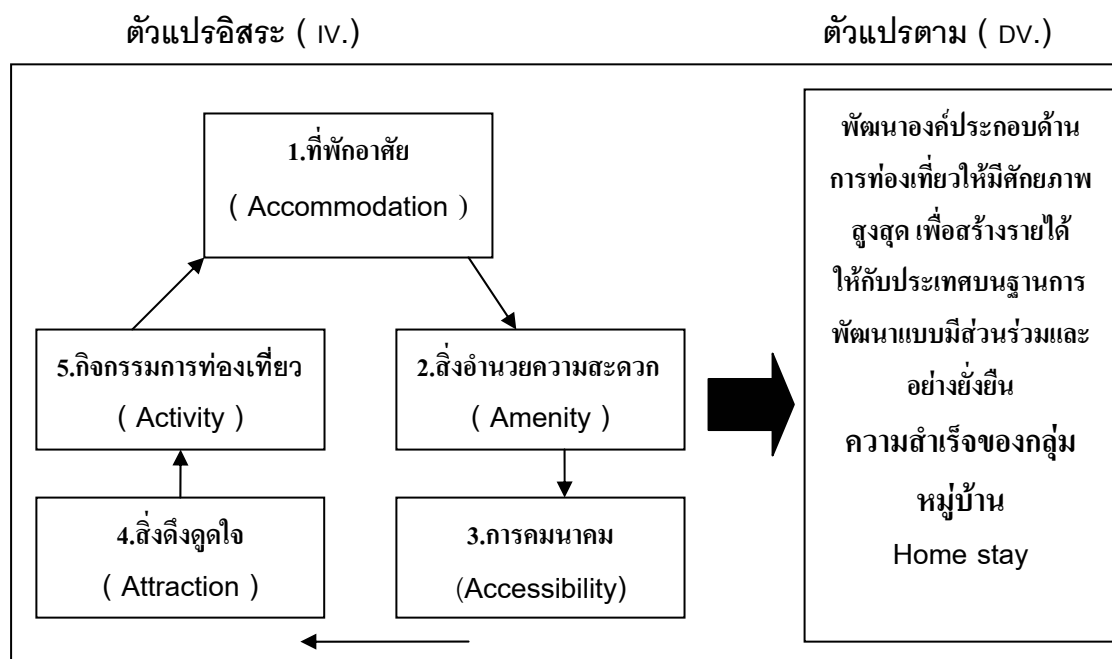
ตอนที่ 2 ด้านการคมนาคม (Accessibility)

ตอนที่ 3 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction)

ตอนที่ 4 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)

ตอนที่ 5 กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)

เขียนเป็นแผนภูมิในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด คำถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเพิ่มเติมในการเข้าพักในหมู่บ้าน Home Stay และข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเปิดให้ผู้ตอบตอบได้อย่างอิสระ (ซึ่งจะนำมาจัดแบ่งกลุ่มในภายหลัง)

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1.1 วิธีการศึกษา และการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นประชาชนโดยทั่วไปที่เคยเข้าพักอาศัยในหมู่บ้านที่ประกอบธุรกิจแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย ทำการเลือกสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ทราบโอกาสที่หน่วยต่าง ๆ ของประชากรจะถูกสุ่มไปเป็นตัวอย่าง หรือ (Non Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก หรือบังเอิญ (Convenience or Accidental Sampling) เพื่อเลือกประชากรเป้าหมายเนื่องจากว่าพื้นที่ดำเนินการของกลุ่ม Home Stay มีขนาดกว้างใหญ่ มีสมาชิกอยู่อย่างกระจัดกระจายทั้งจังหวัดหนองคายคือมี ประมาณ 8 อำเภอ มีผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้ประมาณ 20 กลุ่ม

3.1.2 เกณฑ์การประเมิน และวัดคะแนน

แบบสอบถามในส่วนซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จการดำเนินงานกลุ่ม จะกำหนดเป็นค่าคะแนนตามสัดส่วนของระดับคะแนนแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบระดับเดียวโดยมีตัวเลือกให้ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามลำดับดังนี้

มากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	5
มาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์การวัดระดับคะแนน ผู้ศึกษาได้กำหนดเกณฑ์เพื่อวัดระดับประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ หรือ ความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มไว้ 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00 มีผลการดำเนินงานในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.67 มีผลการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33 มีผลการดำเนินงานในระดับต่ำ

3.1.3 การทดสอบเครื่องมือในการศึกษา

เมื่อได้ทำแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ทำขึ้นไปทดลองสอบถาม (Pretest) โดยได้ทดลองสอบถามกับสมาชิกและกรรมการกลุ่ม จำนวน 20 คนใช้แบบสอบถาม 20 ชุด (ตามจำนวนกลุ่มผู้ให้บริการ) แล้วนำผลทดสอบที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หรือ Alpha Coefficient ซึ่งได้เท่ากับ 0.9191 ซึ่งถือว่ามีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง แล้วจึงได้นำแบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุดไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงของผู้เข้าพักของแต่ละกลุ่มหมู่บ้านที่ให้บริการในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

นอกจากการใช้แบบสอบถาม หรือ Questionnaire เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้ง 2 กลุ่มแล้ว คณะผู้วิจัยยังได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ (Interview Method) จากทั้งผู้ประกอบการ และผู้เคยใช้บริการด้วย เพื่อหาข้อมูลมาสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม โฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย ซึ่งในการสัมภาษณ์นั้นได้เลือกวิธีการสัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบสัมภาษณ์ หรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interviewing) ซึ่งมีการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า แต่ไม่มีแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งมีการจดบันทึกประเด็นที่ต้องการทราบไปพร้อมกับการพูดคุย นอกจากนั้น คณะผู้วิจัยยังได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเฉพาะบุคคลอย่างละเอียด (In depth Interview) และใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการ บ้านพักโฮม สเตย์

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการทางสถิติทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS./ PC. ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Mean)
- ค่าความถี่ (Frequency)
- ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติค่า t - test และค่า F - test เพื่อทำการทดสอบ และหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ตั้งไว้ข้างต้น

3.2 แนวทางในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ได้รับทราบถึงระบบ รูปแบบการดำเนินงานของการประกอบธุรกิจแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย พร้อมกับได้รับรู้ถึงปัจจัย เงื่อนไขที่เป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยว สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจแบบ Home Stay ทั้งนี้จะได้นำเอาผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์การท่องเที่ยว จัดระบบ หรือ พัฒนารูปแบบการให้บริการ การท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในลำดับต่อไป ทั้งสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจในปัจจุบันนี้

ชุมชนเอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดหนองคาย สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดหนองคาย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย นำไปสู่การบูรณาการในการสร้างงานด้วยการดำเนินการธุรกิจชุมชน เพื่อสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในการ แก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจ และลดปัญหาการว่างงาน ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และระดับภูมิภาคของไทยโดยอาศัย การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นกลไกการในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดกระแสของการไหลเวียนของรายได้ หรือเงินตราเข้าประเทศตามฐานแนวคิดในการพัฒนา องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพสูงสุด บนหลักการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิจัย
การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว
แบบ Home Stay:

งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย ได้ทำการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 2 ส่วน ประกอบด้วยส่วนที่ 1 สอบถามคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อหาระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่ม พร้อมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกลุ่มด้วย

ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม โฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว 5 ด้านว่าปัจจัยด้านใดจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลหรือผลสำเร็จการดำเนินงานกลุ่มอย่างไร และในทั้งสองส่วนจะมีการศึกษาถึงข้อมูลภูมิหลังส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้วย

ผลการศึกษาในส่วนที่ 1 ศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย

คณะผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย ที่เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในเขตอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดหนองคายซึ่งมีประมาณ 20 กลุ่มกระจายในเขต 8 อำเภอ จำนวน 40 คน พบว่า

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการที่ยังให้บริการอยู่เท่านั้น จำนวน 40 คนแบ่งเป็นชาย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ หญิง 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ผลการศึกษาแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลภูมิหลังส่วนบุคคลด้านเพศของผู้ประกอบการกลุ่มโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	16	40.00
หญิง	24	60.00
รวม	40	100.00

ช่วงอายุกลุ่มผู้ประกอบการ พบว่ามากที่สุดระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไปมีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลด้านอายุของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุ		
0-19 ปี	0	0.00
20-30 ปี	5	12.00
31-40 ปี	18	45.00
41-50 ปี	8	20.00
51-60 ปี	6	15.00
61 ปีขึ้นไป	3	7.50
รวม	40	100.00

สถานภาพของผู้ประกอบการ พบว่าแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ โสด และเป็นหม้ายมีเท่ากันคือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 สถานภาพแต่งงานแล้วแยกกันอยู่น้อยที่สุดคือจำนวน 2 คน หรือร้อยละ 5.00 แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงสถานภาพของผู้ประกอบการโฮม สเตย์

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
โสด	7	17.00
แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน	18	45.00
แต่งงานแล้วแยกกันอยู่	2	5.00
หม้าย	7	17.00
หย่าร้าง	6	15.00
รวม	40	100.00

ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษาจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 น้อยที่สุดคือระดับปริญญาตรีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 10.00 แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงระดับการศึกษาของผู้ประกอบการโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	14	35.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	12.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	27.00
ปวช./ปวส.	6	15.00
ปริญญาตรี	4	10.00
รวม	40	100.00

อาชีพของผู้ประกอบการ อาชีพหลักที่มากที่สุดคือ เกษตรกรจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือรับจ้างจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และน้อยที่สุดคือรับราชการ และพนักงานของรัฐจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงอาชีพหลักของผู้ประกอบการโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อาชีพ		
เกษตรกร	18	45.00
รับจ้าง	12	30.00
ธุรกิจส่วนตัว	7	17.00
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	3	7.00
รวม	40	100.00

รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมาคือต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.00 แสดงได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	10	25.00
5,000 -10,000 บาท	11	27.50
10,001-15,000 บาท	9	22.50
15,001-20,000 บาท	3	7.50
20,001-25,000 บาท	3	7.50
25,001-30,000 บาท	4	10.00
รวม	40	100.00

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์ของผู้ประกอบการ มากที่สุดคือเป็นสมาชิกมาแล้ว 9 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ 10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 น้อยที่สุดคือเป็นสมาชิกกลุ่มมาแล้ว 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 แสดงได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม		
1 ปี	2	5.00
3 ปี	3	7.50
4 ปี	5	12.50
5 ปี	3	7.50
7 ปี	4	10.00
8 ปี	6	15.00
9 ปี	10	25.00
10 ปี	7	17.50
รวม	40	100.00

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในด้านการบริหาร จัดการ และดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์

จากการศึกษาพบว่า ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายพบว่า มีระดับการดำเนินงานกลุ่มโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 โดยพบว่าปัจจัยด้านผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมีความสามารถในการบริหารงานกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.43 รองลงมาคือปัจจัยด้าน ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และหลักการในการจัดตั้งกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 และปัจจัยในด้านความสามารถในการตอบสนองทางด้านรายได้แก่สมาชิก และกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 ส่วนปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานภายนอกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ตารางแสดงภาพรวมของระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย

ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของกลุ่ม ของกลุ่ม	Mean	SD.	ระดับความสำเร็จ
1. ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และ- หลักการในการจัดตั้งกลุ่ม	4.34	0.47	ระดับสูง
2. ผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมี- ความสามารถในการบริหารงานกลุ่ม	4.43	0.39	ระดับสูง
3. ความสามารถในการตอบสนองด้าน- รายได้แก่สมาชิก และกลุ่ม	4.26	0.48	ระดับสูง
4. การได้รับการสนับสนุนจากบุคคล- และหน่วยงานภายนอก	3.06	0.46	ระดับสูง
เฉลี่ย	4.06	0.46	ระดับสูง

สรุปผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจแบบ โฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายซึ่งคำนึงถึงหลักการบริหารจัดการภายในกลุ่ม สรุปได้ว่า การดำเนินงานกลุ่มมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จต่อการดำเนินงานกลุ่มมากที่สุดคือปัจจัยด้าน ผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารกลุ่มมี ความสามารถในการบริหารงานกลุ่ม ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อระดับความสำเร็จของกลุ่มน้อยที่สุดคือการได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานภายนอก

ปัญหาและอุปสรรค คือการที่ไม่มีนักท่องเที่ยว หรือผู้เข้าพักอาศัยเป็นประจำในหมู่บ้าน โฮม สเตย์ ตลอดทั้งปี และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะขาดหน่วยงานดูแลหลักที่มีความเข้าใจในหลักการ วิธีการบริหาร จัดการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการอย่าง ชัดเจน รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ 2 การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย

โดยได้ศึกษาปัจจัยสนับสนุนที่เป็นองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยว 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านที่พัก (Accommodation)
2. ปัจจัยด้านการคมนาคม (Accessibility)
3. ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity)
5. ปัจจัยกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)

จากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอันเป็นองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย มีผลการศึกษาดังนี้ **ตอนที่ 1** ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้ให้บริการในหมู่บ้านโฮม สเตย์พบว่า

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 400 คน แยกเป็นเพศชายจำนวน 205 คน หรือร้อยละ 51.30 และเพศหญิงจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 แสดงได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลด้านเพศของผู้ให้บริการบ้านพักโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	205	51.30
หญิง	195	48.80
รวม	400	100.00

อายุของผู้ให้บริการหมู่บ้านโฮม สเตย์พบว่า มีช่วงอายุ 20-30 ปีมากที่สุดจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 31- 40 ปี มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ส่วนช่วงอายุที่น้อยที่สุดที่เคยใช้บริการคือช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไปมีเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 เท่านั้น แสดงได้ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลต้นอายุของผู้ใช้บริการหมู่บ้านโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุ		
0-19 ปี	34	8.50
20-30 ปี	135	33.80
31-40 ปี	114	28.50
41-50 ปี	84	21.00
51-60 ปี	31	7.80
61 ปีขึ้นไป	2	0.50
รวม	400	100.00

สถานภาพของผู้เคยเข้าพัก พบว่า แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันมีมากที่สุดจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 155 คนคิดเป็นร้อยละ 38.80 น้อยที่สุดคือสถานภาพหย่าร้าง มีจำนวน 5 คน หรือร้อยละ 1.30 แสดงได้ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงข้อมูลสถานภาพของผู้ใช้บริการหมู่บ้านโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สถานภาพ		
โสด	155	38.80
แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน	203	50.80
แต่งงานแล้วแยกกันอยู่	20	5.00
หม้าย	17	4.30
หย่าร้าง	5	1.30
รวม	400	100.00

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือผู้เคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย พบว่ามีระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาคือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จำนวน 73 คนคิดเป็นร้อยละ 18.30 น้อยที่สุดคือในระดับประถมศึกษา มีจำนวนเพียง 7 คน หรือร้อยละ 1.80 เท่านั้น แสดงได้ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงข้อมูลระดับการศึกษาของผู้เข้าพักบ้านโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	7	1.80
มัธยมศึกษาตอนต้น	22	5.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย	50	12.00
ปวช./ปวส./ ปวท.	73	18.30
ปริญญาตรี	212	53.00
สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.00
รวม	400	100.00

อาชีพของกลุ่มเป้าหมายผู้เคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ พบว่าอาชีพรับราชการ และพนักงานของรัฐมากที่สุดคือ จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 และน้อยที่สุดได้แก่อาชีพค้าขายจำนวน 17 คนหรือร้อยละ 4.30 ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลด้านอาชีพของผู้ใช้บริการบ้านโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อาชีพ		
เกษตรกร	35	8.80
รับจ้าง	35	8.80
ค้าขาย	17	4.30
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	37	9.30
พนักงานบริษัทเอกชน	48	12.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	4.80
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	160	40.00
นักเรียน/ นักศึกษา	49	12.30
รวม	400	100.00

รายได้ต่อเดือนของผู้เคยเข้าพัก มากที่สุดคือมีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท มีจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 รองลงมาคือมีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท น้อยที่สุดคือรายได้ช่วงระหว่าง 40,001-50,000 บาท มีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.00 เท่านั้น ดังตารางที่14

ตารางที่ 14 แสดงรายได้ต่อเดือนของผู้เข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายได้ (ต่อเดือน) ของผู้เข้าพัก		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	55	13.80
5,000 -10,000 บาท	123	30.80
10,001-15,000 บาท	80	20.00
15,001-20,000 บาท	53	13.30
20,001-25,000 บาท	40	10.00
25,001-30,000 บาท	27	6.80
30,001- 40,000 บาท	10	2.00
40,001- 45,000 บาท	2	0.50
45,001-50,001 บาท	2	0.50
รวม	400	100.00

ข้อมูลจำนวนครั้งของการเข้าพักพบว่า มีจำนวนครั้งของการเข้าพักมากที่สุดคือ 6 ครั้งมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 และเคยเข้าพัก 1 ครั้งมี มีจำนวนมากที่สุดคือมี จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.30 และเคยเข้าพัก 2 ครั้ง จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 15.00 ดังแสดงได้ตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงข้อมูลจำนวนครั้งของการเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ของผู้ใช้บริการ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
จำนวนครั้งของการเข้าพัก		
1 ครั้ง	317	79.30
2 ครั้ง	60	15.00
3 ครั้ง	14	3.50
4 ครั้ง	2	0.50
5 ครั้ง	5	1.30
6 ครั้ง	2	0.00
รวม	400	100.00

ส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัย (ด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยว)ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย

จากการศึกษาปัจจัยด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ ที่พัก, การคมนาคมขนส่ง สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว, สิ่งอำนวยความสะดวก และกิจกรรมต่าง ๆ ในการท่องเที่ยว พบว่า โดยภาพรวมแล้วผลการดำเนินงานอยู่ในระดับที่สูง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 โดยพบว่า ปัจจัยในด้านที่พักอาศัยของกลุ่มโฮม สเตย์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ เท่ากับ 3.85 รองลงมาคือในด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือเท่ากับ 3.42 ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ตารางแสดงปัจจัยด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย

ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของกลุ่ม	Mean	SD.	ระดับความสำเร็จ
1. ด้านที่พักอาศัย	3.85	0.57	ระดับสูง
2. ด้านการคมนาคม	3.57	0.63	ระดับสูง
3. ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว	3.72	0.59	ระดับสูง
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว	3.42	0.69	ระดับสูง
5. ด้านกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว	3.50	0.69	ระดับสูง
เฉลี่ย	3.61	0.55	ระดับสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดของปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ในแต่ละด้านพบผลการศึกษาดังนี้

1. ด้านที่พักอาศัย (Accommodation)

ผลการศึกษาในด้านที่พักอาศัยของหมู่บ้านโฮม สเตย์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.85 มีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูง มีรายละเอียดแต่ละประเด็น ดังนี้คือ พบว่าประเด็นเจ้าของบ้านยิ้มแย้ม แจ่มใส และวางตัวเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 รองลงมาคือ

ประเด็นลักษณะของตัวบ้านพักมีความมั่นคง แข็งแรง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ภายในห้องพักมีเครื่องนอนครบทุกอย่างมีค่าเฉลี่ยเพียง 3.60 เท่านั้น แสดงรายละเอียดของภาพรวมของด้านที่พักอาศัยของบ้านโฮม สเตย์ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามปัจจัยด้านที่พักอาศัย (Accommodation) ของหมู่บ้านโฮม สเตย์

ปัจจัยด้านที่พักของบ้านโฮม สเตย์	Mean	SD.
1. ลักษณะของตัวบ้านพักมีความมั่นคง แข็งแรง	4.08	0.70
2. การจัดตกแต่งภูมิทัศน์รอบบริเวณบ้านร่มรื่นสวยงาม	3.93	0.71
3. การตกแต่งบริเวณภายในบ้านพักสะอาด สวยงาม	3.93	0.72
4. การจัดห้องพักเป็นสัดส่วนแยกจากเจ้าของบ้าน	3.72	0.81
5. การบริการเข้าพักในห้องพักมีความสะดวก รวดเร็ว	3.78	0.78
6. ภายในห้องพักมีเครื่องนอนครบทุกอย่าง	3.60	0.86
7. มีห้องน้ำที่สะอาด และเพียงพอต่อจำนวนคนที่เข้าพัก	3.68	0.77
8. การจัดห้องครัวสะอาด สะอาด และเป็นสัดส่วน	3.66	0.84
9. มีการบริการอาหารที่ดี อร่อย มีคุณภาพ และเพียงพอ	3.78	0.77
10. มีการบริการน้ำดื่มที่สะอาด และเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าพัก	4.06	0.84
11. เจ้าของบ้าน ยิ้มแย้มแจ่มใส และวางตัวเป็นกันเอง	4.18	0.80
12. สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นมิตร เต็มใจบริการ	3.83	0.81
13. การเข้าพักอาศัยในบ้านมีความเป็นส่วนตัว	3.68	0.80
14. ราคาของที่พักมีความเหมาะสม คุ่มค่า	3.73	0.74
15. เพื่อนบ้านมีความเป็นมิตร และมีจิตบริการ	3.91	0.73
เฉลี่ย	3.85	0.57

2. ด้านการคมนาคมขนส่ง(Accessibility)

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งของหมู่บ้านโฮม สเตย์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ระดับความสำเร็จสูง โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเกี่ยวกับการคมนาคมได้แก่ ระยะทางไปยังบ้านพักโฮมแบบโฮม สเตย์มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 รองลงมาคือ ด้านถนนที่ไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ประเด็นการมีรถโดยสารประจำทางไปถึงหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเพียง 3.30 เท่านั้น แสดงรายละเอียดแต่ละประเด็นได้ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ตารางแสดง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่ง(Accessibility) ของหมู่บ้านโฮม สเตย์

ปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งของบ้านโฮม สเตย์	Mean	SD.
1.มีการประชาสัมพันธ์เส้นทางไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ผ่านสื่อ-หลายช่องทาง	3.64	0.91
2.ระยะทางไปยังบ้านพักโฮม สเตย์ มีความเหมาะสม	3.82	0.72
3.ถนนที่ไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ มีความสะดวกสบาย	3.80	0.77
4.มีป้ายบอกเส้นทางไปยังหมู่บ้านตลอดระยะทาง	3.59	0.90
5.มีเส้นทางไปหมู่บ้านโฮม สเตย์หลายเส้นทาง	3.32	0.93
6.เส้นทางเข้าหมู่บ้านหาง่าย ไม่ซับซ้อน หรือวุ่น	3.49	0.80
7.เส้นทางไปยังหมู่บ้านมีความปลอดภัย	3.67	0.83
8.ในหมู่บ้านมีรถบริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและมีความปลอดภัย	3.60	0.89
9. เส้นทางไปหมู่บ้านโฮม สเตย์สะดวกสบาย และมีความปลอดภัยทุกฤดูกาล	3.78	0.82
10.มีรถโดยสารประจำทางสาธารณะไปถึงหมู่บ้าน	3.30	0.95
11.รถโดยสารประจำทางสาธารณะประหยัด และมีความปลอดภัย	3.35	0.94

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งของบ้านโฮม สเตย์	Mean	SD.
12.องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นให้ความสะดวกโดยทำ-	3.41	0.95
สัญลักษณ์ของเส้นทาง และสถานที่ท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว	3.41	0.95
13. หน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยวในจังหวัดประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ		
เกี่ยวกับที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในเขตจังหวัด	3.70	0.83
เฉลี่ย	3.57	0.63

3. ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ในการท่องเที่ยวหมู่บ้านโฮม สเตย์

การศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว พบว่าโดยรวมแล้วสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮม สเตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 มีความสำเร็จในระดับสูง ประเด็นสิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ประเด็นหมู่บ้านโฮม สเตย์ที่เข้าพักอาศัย มีสภาพแวดล้อม และธรรมชาติที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 รองลงมาคือด้านการที่ชาวบ้านมีวิถีชีวิต แบบเรียบง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ประเด็นในด้านหมู่บ้านโฮม สเตย์เป็นแหล่งประวัติศาสตร์เก่าแก่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เท่านั้น แสดงรายละเอียดในแต่ละประเด็นได้ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ตารางแสดงระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน ตามปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮม สเตย์

ปัจจัยสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว	Mean	SD.
1.หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพัก มีสภาพแวดล้อมธรรมชาติสวยงาม	3.90	0.73
2.หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพักมีป่าไม้ หรือภูเขา อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์	3.68	0.86
3.ชาวบ้านในหมู่บ้านทำมาหากิน หรือพึ่งพาอาศัยธรรมชาติในหมู่บ้าน	3.84	0.75
4.หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพักมีน้ำตก ลำธารที่สวยงาม	3.59	0.97
5.หมู่บ้านโฮม สเตย์เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่	3.45	0.93
6.หมู่บ้านโฮม สเตย์มี ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อตามแบบชาวอีสานที่งดงาม และมีคุณค่า	3.70	0.82
7.ท่านได้รับชมกิจกรรมการแสดงการต้อนรับ และพิธีบายศรีสู่ขวัญเมื่อเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์	3.75	0.91
8. ลักษณะของชาวบ้านมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย	3.86	0.78
9. หมู่บ้านโฮม สเตย์มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	3.72	0.78
10. หมู่บ้านโฮม สเตย์มีวิถีชีวิตความเป็นชนบทอยู่มาก	3.65	0.77
11.หมู่บ้านโฮม สเตย์มีกิจกรรมการท่องเที่ยว/กิจกรรมประจำวันที่หลากหลายให้ทำระหว่างพักอาศัยอยู่	3.77	0.79
12.ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมประจำวันร่วมกับชาวบ้านในหมู่บ้านได้	3.70	0.77

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ปัจจัยสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว	Mean	SD
13. หมู่บ้านโฮม สเตย์มีสินค้าพื้นเมืองให้เลือกซื้อ	3.67	0.76
14. หมู่บ้านโฮม สเตย์มีสินค้าพื้นเมืองที่มีคุณภาพ	3.71	0.76
15. สินค้าพื้นเมือง หรือของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสม	3.72	0.76
เฉลี่ย	3.72	0.59

4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ด้านการท่องเที่ยว

ผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จของการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ยทุกด้านเท่ากับ 3.42 ระดับความสำเร็จสูง โดยประเด็นที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ในที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวครบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รองลงมาคือด้านในหมู่บ้านมีร้านขายของชำ และของใช้ที่จำเป็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในหมู่บ้านมีร้านจำหน่ายอุปกรณ์การถ่ายรูป และล้างรูป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 แสดงรายละเอียดในทุกด้านตามตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ตารางแสดงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่ม ตามปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮม สเตย์

สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว	Mean	SD.
1. ในที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว	3.73	0.85
2. ในหมู่บ้านมีสถานีบริการน้ำมันแก่นักท่องเที่ยว	3.42	0.99
3. ในหมู่บ้านมีร้านขายของชำ หรือของใช้ที่จำเป็น	3.64	0.92
4. ในหมู่บ้านมีสินค้าให้เลือกอย่างหลากหลาย	3.50	0.91
5. ในหมู่บ้านมีร้านจำหน่ายอุปกรณ์การถ่ายภาพ/ล้างรูป	3.01	1.09
6. ในหมู่บ้านมีที่ติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกด้วยระบบ Internet- บริการนักท่องเที่ยว	3.08	1.06
7. มีบริการปั่นนวดร่างกายแผนโบราณ, สมุนไพร แบบภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยคนในหมู่บ้านหรือในพื้นที่	3.45	0.95
8. ในหมู่บ้านมีสถานที่ศึกษา หาความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เกี่ยวกับหมู่บ้านชุมชน	3.40	0.88
9. ในหมู่บ้านมีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมต้อนรับนักท่องเที่ยว	3.69	0.86
10. ในหมู่บ้านมีสถานที่ตั้งแคมป์หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ	3.53	0.96
11. ในหมู่บ้านหรือชุมชน มีสถานรักษาพยาบาล	3.22	1.02
ในหมู่บ้านมีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทุกระบบเพื่อการสื่อสาร	3.25	1.06
12. ในหมู่บ้านมีโทรศัพท์สาธารณะที่ใช้งานได้ดี	3.31	0.94
13. มีผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ด้วยจิตบริการ	3.58	0.81
14. มีบุคลากร หรืออาสาสมัครแนะนำการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว	3.51	0.82
เฉลี่ย	3.42	0.69

5. ปัจจัยกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ด้านกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.61 มีระดับความสำเร็จสูง โดยปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือประเด็นด้านการได้เดินป่าท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการได้เข้าร่วมพิธีการบายศรีสู่ขวัญร่วมกับชาวบ้าน รองลงมาคือกิจกรรมในด้านการร่วมทำบุญตักบาตร กับชาวบ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กิจกรรมในด้านการเคยได้ดู หรือรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบั้งไฟพญานาค เมื่อเข้าพัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 แสดงรายละเอียดการศึกษาได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 แสดงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่ม ตามปัจจัยกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว

กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว	Mean	SD.
1. ท่านได้ร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตรกับชาวบ้าน	3.56	0.93
2. ท่านได้เดินป่าท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติ	3.57	0.92
3. ท่านได้เดินทางไปดูน้ำตก แม่น้ำ ลำธารในหมู่บ้าน	3.66	0.95
4. ท่านได้เดินทางท่องเที่ยวทางน้ำในหมู่บ้าน	3.21	1.07
5. ท่านได้ร่วมพิธีการบายศรีสู่ขวัญร่วมกับชาวบ้าน	3.75	0.95
6. ท่านได้ทำกิจกรรมการตั้งแคมป์ไฟในหมู่บ้าน	3.41	1.11
7. ท่านได้ร่วมทำบุญตักบาตร กับชาวบ้าน	3.74	0.89
8. ท่านได้ร่วมการทำบุญที่วัดในหมู่บ้าน	3.50	1.10
9. ท่านได้เคยดู หรือรับรู้เรื่องบั้งไฟพญานาค เมื่อเข้าพัก	3.22	1.08
10. ท่านได้เดินทางไปดูสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์	3.39	1.00
11.ท่านได้ร่วมกิจกรรมการผลิต หรือแปรรูปสินค้าของที่ระลึก	3.49	0.89
12.ท่านได้ร่วมทำอาหาร และ เครื่องดื่มกับชาวบ้าน	3.39	1.07
เฉลี่ย	3.61	0.55

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย” มีวัตถุประสงค์คือ 1.) ศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ 2.) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ประกอบธุรกิจโฮม สเตย์ 3.) ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงานต่อไป และ 4) เพื่อพัฒนาระบบการในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกาส่งเสริมการท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มกล่าวคือ กลุ่มที่ 1 เป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มจำนวน 40 คน เพื่อหาระดับการดำเนินงาน และปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของกลุ่ม และกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่เคยใช้บริการเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการท่องเที่ยวหลักที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบการด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติได้แก่ค่าร้อยละ ค่าความถี่ หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการจำแนกข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ค่า t-test และ F-test ในการทดสอบ และประมวลผลข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า

ข้อมูลใน ส่วนที่ 1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม โฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย เป็นเพศชายแบ่งเป็นชายร้อยละ 40.00 และหญิงร้อยละ 60.00 อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นระดับประถมศึกษา ผู้ประกอบการ มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มโฮม สเตย์ของมาแล้ว 9 ปี

ข้อมูลในส่วนที่ 1 ตอนที่ 2 พบว่าระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ จังหวัดหนองคาย มีระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 แยกประเด็นรายละเอียดการบริหารจัดการกลุ่ม ได้คือความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และ หลักการในการจัดตั้งกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ด้านผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมีความสามารถในการบริหารงานกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 4.43 ความสามารถในการตอบสนองด้านรายได้แก่สมาชิก และกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 และด้านสุดท้ายคือด้านการได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานภายนอก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06

ข้อมูลส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลผู้เคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ เป็นชาย 205 คน หรือร้อยละ 51.30 และเพศหญิงจำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 48.80 อายุช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี สถานภาพแต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพรับราชการ และพนักงานของรัฐ มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

ข้อมูลส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์โดยภาพรวม พบว่ามีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

ผลการศึกษาในองค์ประกอบหลักด้านการท่องเที่ยว 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่พัก ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยว และ กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว ในรายละเอียดพบว่า ปัจจัยด้านที่พักมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จสูงสุดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ส่วนในด้านด้านการคมนาคมขนส่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ด้านสิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และปัจจัยด้านกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย อภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์อยู่ในระดับสูงทั้งนี้ด้วยการที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และหลักการในการจัดตั้งกลุ่ม ด้านผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมีความสามารถในการบริหารงานกลุ่ม ความสามารถในการตอบสนองด้านรายได้แก่สมาชิก และกลุ่ม และด้านสุดท้ายคือด้านการได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานภายนอก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารกลุ่มมีความรู้ ความสามารถในการบริหารงานกลุ่มมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานกลุ่มนั้นหากผู้นำมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่ดีแล้วย่อมนำมาพากลุ่มไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกันได้

ถ้าหากพิจารณาในรายละเอียดของการบริหารจัดการภายในในกลุ่มโฮม สเตย์ในเบื้องต้น ตั้งแต่การเลือกตั้งผู้นำ หรือคณะกรรมการที่มีภาวะความเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์ โดยสมาชิกมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง และกำหนดกติกา ระเบียบข้อบังคับกลุ่มร่วมกันตลอดจนผู้นำ และกรรมการกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการประชุมพูดคุยเสนอแนะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันด้วยแล้วยิ่งทำให้การบริหารงานกลุ่มดำเนินไปได้ด้วยดี

นอกจากการมีผู้นำที่ดี มีความสามารถแล้วสิ่งสำคัญที่จะทำให้งานกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีคือการที่คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกของกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ หลักการของการจัดตั้งกลุ่มร่วมกันเป็นอย่างดี และต่อมาคือการทำกลุ่มสามารถที่จะตอบสนองด้านรายได้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม และการได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภายนอกย่อมส่งผลต่อความสำเร็จดังกล่าวด้วย

อภิปรายผลการศึกษปัจจัยด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สนับสนุน

ความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่ม

จากการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวหมู่บ้านโฮม สเตย์ ทั้ง 5 ด้านปัจจัยด้านที่พัก ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งดึงดูดด้านการท่องเที่ยว และ กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว พบว่าปัจจัยในด้านที่พักมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว หรือผู้ให้บริการบ้านโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคาย ต้องคำนึงถึงเรื่องของความปลอดภัยของตัวบ้าน การจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน และสภาพแวดล้อมภายนอก หรือภูมิทัศน์ภายนอกบ้านหรือรอบ ๆ บ้านให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด สะอาด และเป็นสัดส่วนคือปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จ หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บริการด้วย

นอกจากนี้การที่เจ้าของบ้าน และสมาชิกในครอบครัวมีการต้อนรับที่ดี มีจิตบริการ และมีความเต็มใจให้บริการ ยิ้มแย้มแจ่มใส ถือว่าเป็นหัวใจหลักของการประกอบธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์อีกด้วย

องค์ประกอบด้านที่ 2 คือด้านการคมนาคมขนส่ง หรือการเดินทางออกจากบ้านของนักท่องเที่ยวไปยังบ้านพักโฮม สเตย์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้เข้าพัก อันจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานของกลุ่มโฮม สเตย์อีกปัจจัยหนึ่งด้วย กล่าวคือแม้องค์ประกอบทางด้านนี้มีระดับที่สูง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 แต่ก็มีรายละเอียดปลีกย่อยที่มีค่าคะแนนยังต่ำอยู่ ทั้งเส้นทางไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ไม่มีป้ายบอกเส้นทางตลอดแนว หรือมีเพียงเส้นทางเดียว และไม่มีรถโดยสารประจำทางไปยังบ้านโดยตรง รวมทั้งไม่มีความสะดวกสบายของการเดินทางไปหมู่บ้านโฮม สเตย์ตลอดทุกฤดูกาลด้วย

องค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระดับความสำเร็จของการประกอบธุรกิจ แบบโฮม สเตย์ ด้านที่ 3 คือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ซึ่งถือว่าเป็นค่าคะแนนที่ต่ำที่สุดใน 5 ด้านที่เป็นองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะหมู่บ้านโฮม สเตย์ยังขาดการอำนวยความสะดวก หรือให้บริการที่ครบครันในด้านการบริการร้านค้า ที่มีสินค้าที่จำเป็นครบถ้วน รวมถึงร้านจำหน่าย และบริการเกี่ยวกับการถ่ายภาพ ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อศึกษาติดตามข้อมูลข่าวสารด้วย อีกประการหนึ่งที่สำคัญเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวคือ หมู่บ้านโฮม สเตย์บางแห่ง หรือหลาย ๆ แห่งที่ติดกับลำน้ำโขงไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ สำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่ อีกทั้งโทรศัพท์สาธารณะยังมีไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เข้าไปพักเกิดความไม่สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับภายนอกได้

องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่ 4 คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 3.72 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยระดับที่สูง แสดงให้เห็นว่าการประกอบธุรกิจของหมู่บ้านโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายเน้นการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีในหมู่บ้าน และวิถีชีวิตของคนในชุมชน หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชาวบ้านมาดึงดูดนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเข้าพักเป็นหลัก ซึ่งทำให้ผู้เข้าพักเกิดความพอใจจากสิ่งที่พบเห็นในชุมชน หรือในพื้นที่ หากไม่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม หรือวิถีชุมชนการเกษตร แบบเรียบง่ายมาดึงดูดนักท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวลักษณะนี้ก็จะยากที่จะเกิดขึ้นได้

องค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านที่ 5 กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวในหมู่บ้านโฮม สเตย์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า การให้บริการหมู่บ้านโฮม สเตย์ขาด

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สำหรับนักท่องเที่ยวต่างกลุ่ม อีกทั้งยังขาดในส่วนการศึกษา ประวัติศาสตร์ชุมชน แหล่งศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยเฉพาะขาดผู้นำการท่องเที่ยวที่มีความรู้เฉพาะด้านเช่น ความรู้เกี่ยวกับบั้งไฟพญานาค หรือตำนานเมืองหนองคาย เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมา แม้ว่าผลการศึกษาดำเนินงานของกลุ่มโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายจะมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับที่สูง และหากจะวัดระดับความพึงพอใจก็จะเห็นว่าอยู่ในระดับที่สูงเช่นกัน แต่หากจะมองในแง่ของการเสนอแนะทั้งจากการได้ศึกษาข้อมูลโดยการ เก็บข้อมูล และได้พูดคุยกับคณะกรรมการ และผู้เคยเข้าพักด้วยแล้วยังมีประเด็นที่ต้องปรับปรุง พัฒนารูปแบบวิธีการจัดการท่องเที่ยวแบบนี้อยู่มาก ดังจะได้เสนอแนะต่อไปนี้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่ม ของกลุ่มโฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย ที่มีอยู่ประมาณ 20 กลุ่ม เฉพาะที่ยังดำเนินกิจกรรมกลุ่มอยู่นั้น จะเห็นว่าการดำเนินงานกลุ่มยังมีจุดที่ต้องปรับปรุง หรือพัฒนาอยู่มาก ดังนี้

1.) การขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ทั้งนี้แม้ว่ากลุ่มต่าง ๆ จะเกิดขึ้นมาโดยการก่อตั้งมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี โดยกรมการพัฒนาชุมชน มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการ ก่อตั้ง ควบคุมดูแลแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนในด้านดำเนินกิจกรรมกลุ่ม การบริหารจัดการ การศึกษาดูงาน รวมทั้งการจัดการด้านการเงินด้วย แต่ในแง่ของการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นงานบริการที่สำคัญนั้นจำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดต่อกลุ่มโฮม สเตย์อย่างเข้าใจในหลักการของการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงด้วย ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการเสนอแนะว่า จะต้องมีการมีหน่วยงานที่เข้าใจในหลักการท่องเที่ยว เข้ามาดูแลโดยตรง จึงจะเข้าใจลักษณะ และสภาพของการจัดการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง อีกทั้งจะสามารถแก้ไขปัญหา และวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์อย่างถูกต้องต่อไป

2.) ขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างจริงจังต่อเนื่อง

การทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในจังหวัดหนองคาย ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพราะขาดงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เข้าพักอาศัยไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริงของกลุ่ม นักท่องเที่ยว หรือผู้เข้าพักต้องสอบถามกันเอง หรือติดต่อกับกลุ่มโดยตรงเพื่อขอเข้าพักเอง ซึ่งไม่มีความสะดวกในการสื่อสาร ดังผลการศึกษาที่ได้แจ้งไว้ข้างต้นแล้ว และส่วนใหญ่จะเป็นการบอกต่อ ๆ กันไปแบบปากต่อปาก ทำให้การดำเนินงานบางช่วงไม่มีลูกค้า หรือผู้เข้าพักเลย กลุ่มบางกลุ่มจึงต้องหยุดดำเนินการไป

อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพหุหน้าที่ หรือหน่วยงานในระดับจังหวัดกระทำไม่ต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ มีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการดำเนินการเอง ทั้งการทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ การทำป้ายบอกเส้นทาง หรือแผนที่ท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งในเรื่องนี้ต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยด่วน หากจะทำให้เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการประกอบธุรกิจแบบโฮม สเตย์ที่มีความยั่งยืน และมั่นคง ต่อไปในอนาคต

หน่วยงานในระดับจังหวัด หรือระดับสูงที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต้องเข้ามาดูแล เอาใจใส่ อย่างใกล้ชิด แทนการปล่อยให้ชาวบ้านที่เป็นผู้ประกอบการดูแลกันเอง

3.) การปรับปรุง พัฒนารูปแบบ วิธีการให้บริการ

ในด้านของผู้ประกอบการ บ้านโฮม สเตย์ หรือ Supply Sind นั้นจะต้องปรับปรุงรูปแบบ พัฒนาวิธีการให้บริการบ้านโฮม สเตย์อยู่เสมอ กลางคือ ผู้ให้บริการบ้านพักต้องคำนึงถึงเรื่องของ ความปลอดภัยของตัวบ้าน การจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน และสภาพแวดล้อมภายนอก หรือภูมิทัศน์ภายนอกบ้านหรือรอบ ๆ บ้านให้ร่มรื่น สวยงาม สะอาด สะอาด และเป็นสัดส่วน

ผู้ให้บริการบ้านพักต้องมีจิตบริการ (Service Mind) ให้บริการด้วยความเต็มใจ อบอุ่น ประทับใจโดยการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย จัดหาสิ่งจำเป็น หรือสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้นให้กับลูกค้าผู้ใช้บริการ รวมทั้งแสวงหาสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันได้มีส่วนร่วมอยู่เสมอ ซึ่งประเด็นการให้บริการทั้งหมดอยู่ภายใต้ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก

4.) การนำเสนอลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน ชุมชน

ในด้านของผู้ประกอบการ หรือ Supply Sind ที่มีการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ สิ่งสำคัญของการดำเนินงานคือ การนำทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่าง ถูกต้อง คุ่มค่า และเหมาะสม โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมานำเสนอให้เป็นอัตลักษณ์ หรือลักษณะ เดี่ยว เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร และไม่มีใครเหมือน เช่นหากมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงาม ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ แม่น้ำภูเขา ก็นำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนด้านการศึกษาธรรมชาติไปเลย หรือหากหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่มีความเป็นอยู่มาช้านาน มี ประวัติศาสตร์ชุมชนที่น่าสนใจ ก็ควรนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวแบบวิถีชุมชน และกิจกรรม ประเพณีวัฒนธรรมชุมชน เป็นหลัก โดยดยงกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นทางวัฒนธรรม เพื่อหา เอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของตนนำเสนอต่อลูกค้า หรือผู้เข้าพักอาศัย โดยตรง ซึ่งไม่ต้องซ้ำแบบ หรือไม่ต้องเหมือนกันทั้งหมด ทั้งจังหวัดก็ได้ ซึ่งผู้ประกอบการต้อง ค้นหาจุดเด่นของตัวเอง และค้นหาชุมชนให้พบก่อน ก่อนนำเสนอต่อบุคคล และหน่วยงาน ภายนอกต่อไป

5.) การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ทั้งผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และระดับภูมิภาคต้องให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยวในหมู่บ้านชุมชนเป็นสำคัญ เนื่องจากชาวบ้านเป็นผู้ประกอบการที่มีต้นทุนต่ำหากเปรียบเทียบกับผู้ประกอบการด้านโรงแรม รีสอร์ท หรือที่พักแบบอื่น ๆ แล้วต้องให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมขนส่ง การบริการด้านอาหาร การจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก หรือแม้แต่สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ OTOP. ที่ดูแลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ต้องพยายามให้เกิดความเชื่อมโยงให้เป็นกระบวนการขับเคลื่อนไปในทางเดียวกัน ในลักษณะของเครือข่ายโดยไม่แยกส่วน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการจัดหาวัตถุดิบ การจัดการผลิต และการจัดจำหน่าย โดยจะต้องพยายามให้เกิดประโยชน์ต่อคนในพื้นที่ หรือชาวบ้านให้มากที่สุด เพราะนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ และสร้างอาชีพร่วมกันของคนในด้านการจัดการวิสาหกิจชุมชนแล้ว ยังจะเป็นการส่งเสริม พัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวของชุมชนในพื้นที่อย่างเป็นทางการ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนโดยคน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานที่ต้องเข้ามาดูแลและทำงานอย่างเชื่อมประสานกัน ประกอบด้วย

- 5.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท. สำนักงานเขตพื้นที่อีสานตอนบน
- 5.2 สำนักงานท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดหนองคาย
- 5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จังหวัดหนองคาย
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย (อบจ.)
 - สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย
 - สำนักงานท้องถิ่นทุกอำเภอ ที่มีกลุ่มโฮม สเตย์ดำเนินการอยู่
 - องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีกลุ่มโฮม สเตย์ดำเนินการอยู่
 - เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบลที่มีกลุ่มโฮม สเตย์ดำเนินการอยู่
- 5.4 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนทุกอำเภอ
- 5.5 สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกแห่ง (เคหะกิจเกษตร)
- 5.6 สถาบันการศึกษาในเขตจังหวัดหนองคายเปิดทำการสอนเกี่ยวกับ
 - โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 - โปรแกรมวิชาการโรงแรม

- โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมบริการ
- โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมอาหาร หรือเทคโนโลยีการอาหาร

5.7 ผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัด
หนองคาย ประกอบด้วย

- ผู้ประกอบการขนส่ง รถนำเที่ยว หรือบริษัทนำเที่ยว
- ผู้ประกอบการด้านอาหาร
- ผู้ประกอบการ/ผู้จำหน่ายสินค้าของที่ระลึก หรือของฝาก
- ผู้ประกอบการเรือนำเที่ยวริมน้ำโขง
- ประชาชนทั่วไป

5.8 สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ สาธารณะรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว

(สปป.ลาว) ซึ่งเป็นเป้าหมายส่วนใหญของการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย
และชาวต่างประเทศ

ในการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมนั้น ผู้วิจัย และคณะเสนอว่าอาจดำเนินงานในลักษณะ
ของคณะทำงาน หรืออนุกรรมการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดหนองคาย ซึ่งเปิดโอกาสให้
คณะทำงาน ทำงานร่วมกันในการส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อภาพรวมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และส่งผลดีต่อการดำเนินงาน
ของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ในที่สุด

ภาคผนวก

แบบสอบถามชุดที่ 1

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สก ว.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย ลงในช่อง () ที่ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 0-19 ปี 20-30 ปี
 31-40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี 61 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส โสด แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน
 แต่งงานแล้วแยกกันอยู่ หม้าย หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวช./ปวส./ปวท. ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่น ๆ ระบุ.....
5. อาชีพ เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย
 ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ นักเรียน/นักศึกษา
6. รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท
 15,001-20,000 บาท 20,001-25,000 บาท 25,001-30,000 บาท
 30,001-35,000 บาท 35,001-40,000 บาท 40,001-45,000 บาท
 45,001-50,000 บาท มากกว่า 50,000 บาท
7. ระยะเวลาที่ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มโฮม สเตย์แห่งนี้มาแล้ว.....ปี

ส่วนที่ 2 ศีกระดับความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay จังหวัด
หนองคาย

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานกลุ่มโฮม สเตย์ต่อไปนี้ แล้วกาเครื่องหมาย

✓ ลงในช่อง ตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่านต่อการดำเนินงานของกลุ่ม

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และ หลักการจัดตั้งกลุ่ม					
1.1 สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม					
1.2 สมาชิกมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่ม					
1.3 คณะกรรมการ และสมาชิกมีส่วนร่วมกำหนด วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของกลุ่มร่วมกัน					
1.4 คณะกรรมการกำหนดบทบาท และแบ่งแยก หน้าที่กันในกลุ่มอย่างชัดเจน					
1.5 คณะกรรมการ และสมาชิกมีวาระการประชุมที่ ชัดเจน					
1.6 ภายในกลุ่มมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง					
1.7 กิจกรรมของกลุ่มเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่วางไว้					
1.8 คณะกรรมการบริหารกลุ่มรับฟังความคิดเห็นของ สมาชิก					
1.9 สมาชิกกลุ่มปฏิบัติตามกฎของกลุ่มอย่างเคร่งครัด					
1.10 กรณีที่สมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม คณะกรรมการมีวิธีการลงโทษสมาชิกรายนั้น					
1.11 ท่านมีความเต็มใจในการเป็นสมาชิกกลุ่มต่อไป					
1.12 การดำเนินงานของกลุ่มที่ผ่านมาบรรลุ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 2 ผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมีความสามารถในการบริหารงานกลุ่ม					
2.1 ผู้นำ หรือ คณะกรรมการเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจากสมาชิกของกลุ่ม					
2.2 ผู้นำกลุ่ม และคณะกรรมการบริหารมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับ					
2.3 ผู้นำ และคณะกรรมการบริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นต่อการบริหารกลุ่ม					
2.4 คณะกรรมการกลุ่มมีประสบการณ์ในการทำงาน					
2.5 คณะกรรมการมีการศึกษาดูงานจากหมู่บ้าน หรือ แหล่งอื่น ๆ อยู่เสมอ					
2.6 ผู้นำ และคณะกรรมการบริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานกลุ่ม					
2.7 คณะกรรมการกลุ่มมีวาระการบริหารที่ชัดเจน					
2.8 คณะกรรมการมีการบริหารงานกลุ่มอย่างโปร่งใส					
2.9 ผู้นำ และคณะกรรมการทำงานด้วยความเสียสละและทุ่มเทต่องานหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสมาชิก					
2.10 ผู้นำ และคณะกรรมการบริหารงานด้วยความเข้มแข็ง					
2.11 ผู้นำ และคณะกรรมการสามารถแก้ปัญหาให้กับสมาชิก และกลุ่มได้					
2.12 ผู้นำ และคณะกรรมการไม่มีความขัดแย้งกับสมาชิกกลุ่ม					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 3 ความสามารถตอบสนองด้านรายได้แก่สมาชิก และกลุ่ม					
3.1 สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดราคาค่าที่พักอาศัย					
3.2 ราคาค่าที่พักที่กำหนดร่วมกันเป็นราคาที่ท่านพอใจ					
3.3 การกำหนดราคาที่พักของกลุ่ม สูงกว่าที่อื่น ๆ					
3.4 การกำหนดราคาที่พักมีความเป็นธรรม เหมาะสม					
3.5 การเป็นสมาชิกกลุ่มทำให้ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น					
3.6 การเป็นสมาชิกกลุ่มทำให้ท่านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น					
3.7 นอกจากรายได้จากค่าที่พักแล้ว กลุ่มสามารถจัดผลประโยชน์อื่น ๆ ให้แก่สมาชิก					
3.8 ท่านมีอาชีพเสริม หรืออาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้บริการที่พัก					
3.9 การดำเนินงานของกลุ่มสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับครอบครัว และชุมชน					
3.10 การดำเนินงานกลุ่มทำให้เศรษฐกิจของหมู่บ้านชุมชนดีขึ้น					

(แบบสอบถามชุดที่ 2)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สก.ว.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
แบบสอบถาม

เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay :
ศึกษาเฉพาะกรณีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay ในจังหวัดหนองคาย”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย ลงในช่อง () ที่ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านที่สุด

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () 0-19 ปี () 20-30 ปี
() 31-40 ปี () 41-50 ปี
() 51-60 ปี () 61 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพการสมรส () โสด () แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน
() แต่งงานแล้วแยกกันอยู่ () หม้าย () หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย
() ปวช./ปวส./ปวท. () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี
() อื่น ๆ ระบุ.....
5. อาชีพ () เกษตรกร () รับจ้าง () ค้าขาย
() ประกอบธุรกิจส่วนตัว () พนักงานบริษัทเอกชน () พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ () นักเรียน/นักศึกษา
6. รายได้ ต่อเดือน () ต่ำกว่า 5,000 บาท () 5,001-10,000 บาท () 10,001-15,000 บาท
() 15,001-20,000 บาท () 20,001-25,000 บาท () 25,001-30,000 บาท
() 30,001-35,000 บาท () 35,001-40,000 บาท () 40,001-45,000 บาท
() 45,001-50,000 บาท () มากกว่า 50,000 บาท
7. ท่านเคยเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์ในจังหวัดหนองคายมาแล้ว.....ครั้ง
8. ระบุชื่อหมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านเคยเข้าพักบ้าน..... ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัดหนองคาย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวแบบ Home Stay

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อความที่เป็นองค์ประกอบของการท่องเที่ยวต่อไปนี้ แล้วกาเครื่องหมาย ✓

ลงในช่อง ตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่านต่อการเข้าพักในบ้านพักโฮม สเตย์

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่.1 ปัจจัยด้านที่พักของบ้านโฮม สเตย์ (Accommodation)					
1.1 ลักษณะของตัวบ้านพักมีความมั่นคง แข็งแรง					
1.2 การจัดตกแต่งภูมิทัศน์รอบบริเวณบ้านร่มรื่นสวยงาม					
1.3 การตกแต่งบริเวณภายในบ้านพักสะอาด สวยงาม					
1.4 การจัดห้องพักเป็นสัดส่วนแยกจากเจ้าของบ้าน					
1.5 การบริการเข้าพักในห้องพักมีความสะดวก รวดเร็ว					
1.6 ภายในห้องพักมีเครื่องนอนครบทุกอย่าง					
1.7 มีห้องน้ำที่สะอาด และเพียงพอต่อจำนวนคนที่เข้าพัก					
1.8 การจัดห้องครัวสะอาด สะอาด และเป็นสัดส่วน					
1.9 มีการบริการอาหารที่ดี อร่อย มีคุณภาพ และเพียงพอ					
1.10 มีการบริการน้ำดื่มที่สะอาด และเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าพัก					
1.11 เจ้าของบ้าน ยิ้มแย้มแจ่มใส และวางตัวเป็นกันเอง					
1.12 สมาชิกในครอบครัวมีความเป็นมิตร เต็มใจบริการ					
1.13 การเข้าพักอาศัยในบ้านมีความเป็นส่วนตัว					
1.14 ราคาของที่พักรมีความเหมาะสม คุ่มค่า					
1.15 เพื่อนบ้านมีความเป็นมิตร และมีจิตบริการ					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 2 ด้านการคมนาคมขนส่ง (Accessibility)					
2.1 มีการประชาสัมพันธ์เส้นทางไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ ผ่านสื่อต่าง ๆ หลายช่องทาง					
2.2 ระยะทางไปยังบ้านพักโฮม สเตย์ มีความเหมาะสม					
2.3 ถนนที่ไปยังหมู่บ้านโฮม สเตย์ มีความสะดวกสบาย					
2.4 มีป้ายบอกเส้นทางไปยังหมู่บ้านตลอดระยะทาง					
2.5 มีเส้นทางไปหมู่บ้านโฮม สเตย์หลายเส้นทาง					
2.6 เส้นทางเข้าหมู่บ้านหาง่าย ไม่ซับซ้อน หรืออวกวน					
2.7 เส้นทางไปยังหมู่บ้านมีความปลอดภัย					
2.8 ในหมู่บ้านมีรถบริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัย					
2.9 เส้นทางไปหมู่บ้านโฮม สเตย์ สะดวก สบาย และมีความปลอดภัยทุกฤดูกาล					
2.10 มีรถโดยสารประจำทางสาธารณะไปถึงหมู่บ้าน					
2.11รถโดยสารประจำทางสาธารณะประหยัด และมีความปลอดภัย					
2.12 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสะดวกโดยทำสัญลักษณ์ของเส้นทาง และสถานที่ท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว					
2.13 หน่วยงานที่ดูแลการท่องเที่ยวในจังหวัด ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เกี่ยวกับที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวแบบโฮม สเตย์ ในเขตจังหวัด					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 3 สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ในการท่องเที่ยว					
3.1 หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพัก มีสภาพแวดล้อม ธรรมชาติสวยงาม					
3.2 หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพักมีป่าไม้ หรือภูเขา อยู่ ในสภาพที่สมบูรณ์ สวยงาม					
3.3 ชาวบ้านในหมู่บ้านทำมาหากิน หรือพึ่งพาอาศัย ธรรมชาติในหมู่บ้าน					
3.4 หมู่บ้านโฮม สเตย์ที่ท่านพักมีน้ำตก ลำธารที่ สวยงาม					
3.5 หมู่บ้านโฮม สเตย์เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่					
3.6 หมู่บ้านโฮม สเตย์มี ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ความเชื่อตามแบบชาวอีสานที่งดงาม และมีคุณค่า					
3.7 ท่านได้รับชมกิจกรรมการแสดงการต้อนรับ และพิธี บายศรีสู่ขวัญเมื่อเข้าพักในหมู่บ้านโฮม สเตย์					
3.8 ลักษณะของชาวบ้านมีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย					
3.9 หมู่บ้านโฮม สเตย์มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม					
3.10 หมู่บ้านโฮม สเตย์มีวิถีชีวิตความเป็นชนบทอยู่ มาก					
3.11 หมู่บ้านโฮม สเตย์มีกิจกรรมการท่องเที่ยว/กิจกรรม ประจำวันที่หลากหลาย ให้ทำระหว่างพักอาศัยอยู่					
3.12 ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว หรือ กิจกรรมประจำวันร่วมกับชาวบ้านในหมู่บ้านได้					
3.13 หมู่บ้านโฮม สเตย์มีสินค้าพื้นเมืองให้เลือกซื้อ มาก					
3.14 หมู่บ้านโฮม สเตย์มีสินค้าพื้นเมืองที่มีคุณภาพ					
3.15 สินค้าพื้นเมือง หรือของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสม					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 4 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ในการท่องเที่ยว					
4.1 ในที่พักมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว (ทีวี, ตู้เย็น, พัดลม ฯลฯ)					
4.2 ในหมู่บ้านมีสถานีบริการน้ำมันแก่นักท่องเที่ยว					
4.3 ในหมู่บ้านมีร้านขายของชำ หรือของใช้ที่จำเป็น					
4.4 ในหมู่บ้านมีสินค้าให้เลือกอย่างหลากหลาย					
4.5 ในหมู่บ้านมีร้านจำหน่ายอุปกรณ์การถ่ายรูป/ล้างรูป					
4.6 ในหมู่บ้านมีที่ติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกด้วยระบบ Internet บริการนักท่องเที่ยว					
4.7 มีบริการปั่นนวดร่างกายแผนโบราณ, สมุนไพร แบบภูมิปัญญาชาวบ้านโดยคนในหมู่บ้านหรือในพื้นที่					
4.8 ในหมู่บ้านมีสถานที่ศึกษา หาความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา เกี่ยวกับหมู่บ้านชุมชน					
4.9 ในหมู่บ้านมีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมต้อนรับนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน					
4.10 ในหมู่บ้านมีสถานที่ตั้งแคมป์หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ					
4.11 ในหมู่บ้านหรือชุมชน มีสถานรักษาพยาบาล					
4.12 ในหมู่บ้านมีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทุกระบบเพื่อการสื่อสารอย่างชัดเจนกับภายนอก					
4.13 ในหมู่บ้านมีโทรศัพท์สาธารณะที่ใช้งานได้ดี					
4.14 มีผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ด้วยจิตบริการ					
4.15 มีบุคลากร หรืออาสาสมัครแนะนำการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ตอนที่ 5 กิจกรรมต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว (Activity)					
5.1 ท่านได้ร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตรกับชาวบ้าน					
5.2 ท่านได้เดินป่าท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติ					
5.3 ท่านได้เดินทางไปดูน้ำตก แม่น้ำ ลำธารในหมู่บ้าน					
5.4 ท่านได้เดินทางท่องเที่ยวทางน้ำในหมู่บ้าน					
5.5 ท่านได้ร่วมพิธีการบายศรีสู่ขวัญร่วมกับชาวบ้าน					
5.6 ท่านได้ทำกิจกรรมการตั้งแคมป์ไฟในหมู่บ้าน					
5.7 ท่านได้ร่วมทำบุญตักบาตร กับชาวบ้าน					
5.8 ท่านได้ร่วมการทำบุญที่วัดในหมู่บ้าน					
5.9 ท่านได้เคยดู หรือรับรู้เรื่องบั้งไฟพญานาค เมื่อเข้า พัก					
5.10 ท่านได้เดินทางไปดูสถานที่สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ และศาสนสถานสำคัญในหมู่บ้าน					
5.11 ท่านได้ร่วมกิจกรรมการผลิต หรือแปรรูปสินค้า และของที่ระลึกกับชาวบ้าน					
5.12 ท่านได้ร่วมทำอาหาร / เครื่องดื่มร่วมกับชาวบ้าน					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อการบริการ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูล
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้านโฮม สเตย์

1.สภาพทั่วไปไปของหมู่บ้าน โฮม สเตย์ บ้านวังน้ำมอก อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านวังน้ำมอก หมู่ที่ 5 ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เริ่มตั้งเมื่อประมาณ ปี 2507 มีประวัติความเป็นมา เป็นหมู่บ้านที่มีภูเขาล้อมรอบ แต่ก่อนต้นเข้ามาจะมีหมอกลอยไปตามหมู่บ้านจึงได้ชื่อว่า บ้านวังน้ำมอก ซึ่งเพี้ยนจากหมอก เมื่อปี 2507 ได้มีราษฎรจากบ้านโคกซวกและชาวอำเภอศรีเชียงใหม่ ได้เข้ามาทำไร่ข้าวและเลี้ยงสัตว์ เก็บหาของป่าขายฝังบาว จากปี 2507-2509 มีราษฎรอพยพเข้ามาอยู่ 15 ครอบครัวหลังจากนั้นบ้านใกล้เคียงแวกนั้นอพยพเข้ามาเพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี 2512 ทางราชการจึงได้จัดตั้งเป็นหมู่บ้านถูกต้องตามทางราชการชื่อว่าบ้านวังน้ำมอก หมู่ที่ 5 ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ปัจจุบัน มีนายสมเกียรติ สุทธิสาร เป็นผู้ใหญ่บ้าน

2. ที่ตั้งของหมู่บ้าน

ที่ตั้ง บ้าน วังน้ำมอก หมู่ที่ 5 ตำบล พระพุทธบาท ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ของอำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด บ้านผาตั้ง อ.สังคม จ.หนองคาย
ทิศใต้	จด บ้านลุมพินี หมู่ที่ 6 ต.พระพุทธบาท
ทิศตะวันออก	จด บ้านห้วยไฮ หมู่ที่ 10 ต.พระพุทธบาท
ทิศตะวันตก	จด บ้านห้วยไทรงาม ต.ผาตั้ง อ.สังคม

3. จำนวนประชากร / ครัวเรือน

ในหมู่บ้านมีผู้อยู่อาศัยรวมทั้งสิ้น 162 หลังคาเรือน ประชากรรวม 802 คน แยกเป็นชาย 388 คน หญิง 414 คน แยกตามช่วงอายุได้ ดังนี้

ช่วงอายุ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
น้อยกว่า 1 ปี	3	2	5
1 ปี - 2 ปี	4	5	9
3 ปี - 5 ปี	10	7	17
6 ปี - 11 ปี	25	28	53
12 ปี - 14 ปี	17	18	35
15 ปี - 17 ปี	7	11	18
18 ปี - 49 ปี	73	78	151
50 ปี - 59 ปี	19	29	48
60 ปี ขึ้นไป	20	19	39

4. สภาพทางเศรษฐกิจ

การประกอบอาชีพ ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำการเกษตร อาชีพรอง คือ รับจ้างทั่วไป ซึ่งสามารถจำแนกอาชีพประเภทต่างๆ ออกได้ ดังนี้

- ทำนา	24	ครัวเรือน	- ค้าขาย	7	ครัวเรือน
- ทำไร่	50	ครัวเรือน	- รับจ้าง	49	ครัวเรือน
- ทำสวน	30	ครัวเรือน	- รับราชการ/ลูกจ้าง	6	ครัวเรือน
- ปลูกผัก	20	ครัวเรือน	- ช่าง	10	ครัวเรือน
- เลี้ยงสัตว์	20	ครัวเรือน	- อุตสาหกรรมในครัวเรือน	10	ครัวเรือน
- ทำการประมง	15	ครัวเรือน	- อื่นๆ(ระบุ. โฮมสเตย์)	20	ครัวเรือน

จากการสำรวจข้อมูล จ.ปฐ. ปี 2550 พบว่า มีรายได้รวมทั้งสิ้น หรือผลิตภัณฑ์มวลรวม จำนวน 12,911,640 บาท และมีรายได้เฉลี่ยคนละ 32,360 บาท / ปี

5. สภาพทางสังคม/การศึกษา

1. สภาพทางสังคม

- เดือนพฤษภาคม ทำบุญเบิกบ้านเลี้ยงศาลเจ้าปู่ (บุญเดือน 6)
- วันที่ 13 เมษายน ส่งเสริมประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ
- เดือนสิงหาคม ส่งเสริมประเพณีวันเข้าพรรษา (ทำบุญเข้าพรรษา)
- เดือนพฤศจิกายน ทำบุญออกพรรษา เป็นวัฒนธรรมประเพณีทางศาสนา

2. การศึกษาของประชาชน

1. ผู้ที่จบเฉพาะการศึกษาภาคบังคับ	จำนวน	525 คน
2. ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	จำนวน	50 คน
3. ผู้ที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	จำนวน	30 คน
4. ผู้ที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	จำนวน	5 คน
5. ผู้ที่จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า	จำนวน	5 คน

6. แหล่งท่องเที่ยว / ทรัพยากรธรรมชาติ / สิ่งแวดล้อม

- บ้านวังน้ำมอก มีแหล่งท่องเที่ยวป่าชุมชน ภูผีปอบ ป่าหินงาม และน้ำตกวังน้ำมอก เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางธรรมชาติ และเป็นหมู่บ้านโฮมสเตย์ โดยมีศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP.

ศูนย์รับนักท่องเที่ยว ระยะเวลาที่ผ่านมา มีผู้มาท่องเที่ยวและศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก

- ประชาชนมีการตื่นตัวดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยไม่มี และ อบต. ได้จัดหาถังขยะให้และ มีรถมาเก็บขยะเป็นประจำทุกวัน

- ป่าไม้หรือป่าชุมชน หมู่บ้านมีป่าชุมชนภูผีปอบ จำนวน 3,500 ไร่ มีการปลูกต้นไม้ตามหัวไร่ปลายนา พื้นดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารห้วยทอนตอนบน

7. กลุ่มองค์กร / ทุนในชุมชน / ผู้นำชุมชน

1. กลุ่ม/องค์กร/ทุนในชุมชน

ที่	ชื่อองค์กร	พ.ศ. ที่จัดตั้ง	เงินทุน กลุ่ม	ชื่อหน่วยงาน สนับสนุน	จำนวน สมาชิก/ กรรมการ	ชื่อ - สกุลประธาน
1	กองทุนหมู่บ้าน	2545	1,600,000	พัฒนาชุมชน	85/9	นายสมเกียรติ สุทธิ सार
2	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	2540	200,000	พัฒนาชุมชน	110/9	นางสมบัติ นามเคน
3	หมู่บ้านโฮมสเตย์	2545	50,000	พัฒนาชุมชน	95/9	นายติณภาพ สุพันธ์ะ
4	กองทุน กข.คจ.	2544	286,000	พัฒนาชุมชน	96/9	นายสมเกียรติ สุทธิ सार

2. ผู้นำชุมชน

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	บ้านเลขที่	การศึกษา	ลักษณะเด่น
1	นายสมเกียรติ สุทธิสาร	46	28	-	ปกครองพัฒนา
2	นายจันทร์ ศรีหาวงษ์	76	62	ป.4	บายศรีสู่ขวัญ
3	นายสุบิน พินิจ	56	176	-	รักษาความสงบ

8. ผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ที่	ชื่อกลุ่ม	พ.ศ. ที่จัดตั้ง	งบประมาณ (บาท)	ชื่อหน่วยงาน สนับสนุน	ชื่อผลิตภัณฑ์ ที่กลุ่มผลิต	ผลิต/ เดือน (ชิ้น)
1	กลุ่มไม้กวาด	2545	20,000	จัดตั้งเอง	ไม้กวาด	200 ด้าม
2	กลุ่มทอผ้า	2545	50,000	จัดตั้งเอง	ผ้าทอมือ	100 ผืน
3	เสื้อสำเร็จรูป	2546	20,000	จัดตั้งเอง	เสื้อผ้า	100 ชิ้น

